

Institutionen för journalistik och masskommunikation (JMG)
Examensarbete i medie- och kommunikationsvetenskap

Press på kulturen eller kultur i pressen?

En kartläggning av kulturen och kulturpolitiken i artiklar berörande Västra Götalandsregionen i regionens dagspress.

Erik Karlsson 840609-0418
Jenny Svensson 851017-3969
Malin Svensson 861125-3967
Handledare: Britt Börjesson
Höstterminen 2009

Abstract

- Titel:** Press på kulturen eller kultur i pressen? – En kartläggning av kulturen och kulturpolitiken i artiklar berörande Västra Götalandsregionen i regionens dagspress.
- Författare:** Erik Karlsson, Jenny Svensson & Malin Svensson
- Uppdragsgivare:** Kultursekretariatet i Västra Götalandsregionen
- Kurs:** Examensarbete i Medie- och kommunikationsvetenskap vid institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Termin:** Höstterminen 2009
- Sidantal:** 41 inklusive bilagor
- Handledare:** Britt Börjesson
- Syfte:** Studiens syfte är att kartlägga dagspressbilden av kultur och kulturpolitik i artiklar berörande Västra Götalandsregionen.
- Metod:** Kvantitativ innehållsanalys samt kvalitativ textanalys.
- Material:** Artiklar om kultur och kulturpolitik från tio regionala/lokala dagstidningar.
- Huvudresultat:** Resultatet av denna undersökning visar att rapporteringen av kultur och kulturpolitik i regionens dagspress är relativt stort, hela 10 % av all rapportering om Västra Götalandsregionen berör ämnet kultur. Innehållet i de artiklar som fokuserar på kulturpolitik utgörs till största del av negativt skrivna händelser. Det går att utläsa att de artiklar som är insändare samt debattartiklar är skrivna av politiker eller andra högt uppsatta personer. Genom att fastställa 3 stereotyper har man kunnat slå fast vilka olika typer av kulturpolitiska artiklar det finns.

Innehållsförteckning

Executive summary	1
Inledande ord	2
Sveriges ledande kulturregion	2
Problemformulering	3
Ämnets relevans	3
Syfte och frågeställningar	4
Studiens teoretiska utgångspunkter	5
Kultur – vad är det?	5
Vad är en nyhet?	6
Dagspressen i regionen	8
Vad säger nyheten?	9
Metod	10
Induktiv kontra deduktiv datainsamling	11
Den kvantitativa metoden	11
Val av tidningar	12
Val av artiklar	13
Utformning av kodschema	14
Kodning	15
Den kvalitativa metoden	16
Tillvägagångssätt för ECA-modell	16
Reliabilitet och validitet	17
Resultat och analys	19
Kvantitativ innehållsanalys	19
Hur stor uppmärksamhet får kulturen/kulturpolitiken i VG-regionens dagstidningar?	19
Sammanfattning	22
Vilka områden inom kulturen berörs i tidningarna?	23
Sammanfattning	27
Kvalitativ textanalys	28
Vad innehåller de kulturpolitiska artiklarna?	28
Tema 1 - framställning	29
Tema 2 - innehåll	29

Sammanfattning	30
Idealtyper	32
Den aggressiva debattartikeln.....	32
Den kritiserande informationsartikeln	33
Den neutrala informationsartikeln.....	33
Diskussion och avslutande ord.....	33
Litteraturöversikt	36
Tryckta källor.....	36
Elektroniska källor	37
Kodschema	38
Kodbilaga	42
ECA-protokoll	42

Executive summary

Culture as a concept is very hard to define, people are reading or practicing it every day but may not be aware of its real meaning. The secretary of culture was created about 10 years ago at the same time as the Västra Götalandsregionen came into force and they have never examined how much space culture absorb in the regional and local newspapers. Now is the time to find out how culture is portrayed. Is it only complains or is it all good? Do the newspapers only write about things concerning the local news?

The main purpose of this project is therefore to examine how the culture and the political aspect of culture are reflected in the daily press in Västra Götalandsregionen.

As we know the media contains news which reflects the reality, it can also be the arena for debate as well as criticism. The inhabitants in Västra Götalandsregionen have plenty of options to get information and news trough media. When the media writes about culture, what image does the news generate concerning culture?

To map out exactly what and how much is written about culture and the political aspect of culture in the local and regional papers are the author's main intentions. The keywords for this project are culture, the daily press and Västra Götalandsregionen. Culture as an object is hard to define and with support from an already existing theory regarding culture by Löfgren and Frykman, the authors of this project made a definition that explains what they mean by the concept of culture.

These three keywords will be combined and will result in a conclusion about how the culture and the political aspect of culture are represented in the daily press in Västra Götalandsregionen. The project was issued by the secretariat of culture in the region and was given for three students at JMG, University of Gothenburg.

The material that was investigated consists of articles from 10 different daily papers of both regional and local character. The articles are gathered from the years 2008 and 2009 and reflect the current situation of the culture in the region.

The main results of this project are that 10 percent of all articles written about Västra Götalandsregionen are about culture and the political aspect of culture. Among the studied articles the authors found that there was more negativity than positivity in the way the articles were represented. One reason could be that as the theory of news-value claims how news is more interesting for the reader if the news includes a dramatic or exciting incident.

The students were able to distinguish three different stereotypes from the articles that concerned the political aspect of culture. These three stereotypes will symbolize the totality of the obtained material. The stereotypes are made as accommodation to clarify and explain the content in the political related articles about culture.

Inledande ord

Dagspressen bygger sitt leverne på att ge oss nyheter. I det stora nyhetsflöde som medier sänder ut i sina olika format såsom dagspress, radio och television i samhället, är det sällan vi inser vad innehållet egentligen har för mening. Kultur är ett ämne som har en självklar plats i det rådande myllret av nyheter, men vad menar man egentligen med kultur och var kan man hitta den?

Denna studie är inriktad på enbart dagspressen och är således styrd av en rad olika artiklar som kommer sammanfatta våra slutsatser om vad kulturen har för utrymme i artiklar berörande Västra Götalandsregionen.

Genom denna studie låter vi de som vill ta del av och få en inblick i vad som skildras i artiklar om det som kanske är ett av de mest svårdefinierade begreppen i samhället - kulturen.

Denna uppsats genomförs av 3 stycken nyckelord, dessa är: Västra Götalandsregionen, kultur samt dagspress.

Sveriges ledande kulturregion

Västra Götalandsregionen ansvarar för hälso- och sjukvård, kultur- och miljöfrågor samt arbetar med regional tillväxt och utveckling i samarbete med företag, organisationer, kommuner, högskolor, universitet och statliga myndigheter.

År 1999 gick 49 kommuner i Västra Götaland och 16 kommuner i Värmland ihop och bildade Västra Götalandsregionen som tillsammans med Region Skåne blev Sveriges första organisation med regionalt självstyre.

I regionen finns olika kanslier och sekretariat för varje område som regionen tillhandahåller. Ett av dem är Kultursekretariatet, som har uppgiften att se till att Västra Götalandsregionens kulturpolitik genomförs i praktiken och att stimulera kulturlivet i Västra Götaland.

”Västra Götaland är Sveriges ledande kulturregion. Genom målmedveten satsning och landets största regionala kulturbudget, både i kronor och ören och utslagen per invånare, har kulturen fått en självklar roll i samhällslivet”¹

Kultursekretariatet består av 15 personer som är uppdelade i 6 arbetslag, ett för varje område och har som uppgift att i praktiken genomföra regionens kulturpolitik och stimulera kulturlivet i regionen. För att skapa ökad förståelse för att kultur bidrar till tillväxt och identitet i regionen, har sekretariatet beslutat att bl.a.

”Samverka med kommunerna i Västra Götaland och stimulera till samverkan inom kulturlivet, stödja och utveckla kulturens nätverk samt utforma uppdrag till institutioner och organisationer inom kultursektorn och följa och utvärdera verksamheterna och deras resultat.”²

¹ vgregion.se/Kultur

Mycket förändrades vid bildandet av regionen, bl.a. mediernas arbetssätt, som plötsligt fick ändra fokus från landsting och kommuner till regionfrågor.³ Det är i dagstidningarna, SR:s lokalradio samt Västnytt som mediebevakningen av Västra Götalandsregionen är som störst.

Tidningsutbudet i Västra Götalandsregionen är mycket utbrett och som på de flesta andra håll i Sverige är det dagspressen som utgör den största grunden för mediemarknaden. Lokala tidningar är det främsta valet för regionens invånare, och regionala och nationella tidningar ses som ett tillval till de lokala morgontidningarna⁴.

Problemformulering

Kultursekretariatet arbetar inom region Västra Götaland och vill se hur skildringen av kulturen speglats i medier. Denna saknad av information om vad det är egentligen som skrivs och hur mycket i medier är ett problem som kan härledas till att man inte har vetskap om kulturens framställning och innehåll i medier. Kultursekretariatet vill således veta vad som sägs och skrivs i medier, vad kan den frågeställningen ha för användningsområde för dem själva? I det stora myller som medierna utgör är det intressant att se till vilken plats kultur får i det stora medieutbudet. Vet man om platsen och utrymmet kan man utläsa vad det är i kulturfrågorna som prioriteras och således se till den bild som kulturen får. Så vad Kultursekretariatet har för användning av att veta vad som skrivs är också ett sätt att fastslå kulturens existens i medier, likväl på vilket sätt artiklarna framställer kulturen.

Ämnets relevans

Studier om Västra Götalandsregionens medier och dess innehåll har gjorts tidigare, bl.a. så har Bengt Johansson med stöd av teorin om nyhetsvärdering undersökt hur nyhetsrapporteringen såg ut i regionen år 1999 och 2000. Men att undersöka hur just kulturen skildras i dagspressen har enligt Kultursekretariatet ingen tidigare gjort och därför är målet med denna studie att kartlägga hur stor plats ämnet kultur och dess politik har, samt hur de framställs i lokala och regionala dagstidningar.

Kultursekretariatet får med hjälp av vår undersökning en större kunskap om den verklighet som vi ser speglas i dagspressen, kunskapen kan även bidra till att organisationen får konstaterat hur stort utrymme kulturen får i dagspressen samt vad artiklarna säger.

Det tillvägagångssätt som vi använder oss av i vår studie skulle kunna användas av andra regioner som vill undersöka mediernas bild av de olika avdelningar som är verksamma inom en region.

² vgregion.se/Kultur/Kultursekretariatet/

³ Johansson & Berglie (2007) s. 7

⁴ Johansson (2002) s. 12

Det skulle också kunna appliceras och analyseras på andra betydande medier utöver dagspressen såsom television eller radio.

Resultatet av vår studie kan även fungera som en grund till vidare forskning, bl.a. kan andra människor ta del av vår undersökning och välja att djupare undersöka en annan del av kulturen som vi sidosatt till fördel för kulturpolitiken så som t.ex. alla de artiklar som berör ämnet musik.

Syfte och frågeställningar

Studiens syfte är att kartlägga dagspressbilden av kultur och kulturpolitik i artiklar berörande Västra Götalandsregionen.

Det vi vill studera är vilket utrymme som kulturen får och detta ämnar vi undersöka med artiklarna som underlag för att se till den plats kulturen och dess politik har. Vi använder oss av 10 regionala och lokala dagstidningar för att lokalisera de artiklar som nämner Västra Götalandsregionen och kultur samt kulturpolitik. Ordet "Västra Götalandsregionen" ska alltså finnas skrivet i de artiklar som vi söker efter. Utrymmet och innehållet är till för att få en bild av vad som sägs och på vilket sätt det framställs.

För att kunna genomföra denna undersökning har vi utformat följande frågeställningar:

1. Hur stor uppmärksamhet får kulturen/kulturpolitiken i VG-regionens dagstidningar?

Artiklarna som vi samlar in blir en grundstomme i vår sökning efter själva *uppmärksamheten* som kulturen och kulturpolitiken får i de valda tidningarna.

Med "kulturen" syftar vi på de olika benämningarna på kulturaktiviteter såsom film, musik, litteratur, teater, konst och dans. "Kulturpolitiken" förenar vi som ett samlingsnamn för de olika artiklarna som berör politik som kan identifieras som regionala bidrag och beslut etc.

Genom denna frågeställning kommer vi synliggöra vilka olika typer av artiklar som återfinns i våra tidningar. Är de en redaktionell artikel, insändare, ledare eller debattartikel?

2. Vilka områden inom kulturen berörs i tidningarna?

Med områden menar vi de kulturaktiviteter som nämns i ovan nämnda frågeställning. Vad är det egentligen det skrivs om? Är artiklarna positivt, negativt eller neutralt framställda? Vi vill också veta om artikeln behandlar en sakfråga eller om det är en pågående debatt.

3. Vad innehåller de kulturpolitiska artiklarna?

Med anledning av att vårt uppdrag är utformat av Kultursekretariatet i regionen som är en politisk institution, är det av vikt att undersöka de artiklar som är av politisk karaktär. Med denna fråga hoppas vi få reda på vad det faktiskt står i de kulturpolitiska artiklarna samt vilken sakfråga

som väger tyngst. Vi vill även ta reda på hur framställningen av artiklarna ser ut, är texten neutral, negativ eller positiv?

Studiens teoretiska utgångspunkter

I detta kapitel kommer vi att klargöra studiens teoretiska utgångspunkter samt belysa och förklara begreppet kultur. Då studien ska behandla rapporteringen av kultur blir således teorierna olika verktyg som ger oss en möjlighet att såväl använda dem i analys som i framtagandet av resultat. Därigenom är teorierna förankrade i det vetenskapliga fält som studien behandlar och således kommer omfatta.

Teorins funktion i analysen är tvåfaldig. Dels skall den styra tolkningen av data, dels skall den svara för att det studerade problemet kan sättas in i ett större sammanhang.⁵

Våra 2 teorier skall fungera som komplement till det data vi får fram genom kvantitativ likväl som kvalitativ metod. De 2 teorierna nyhetsvärdering och medielogik gör att vi kan abstrahera våra resultat och sätta in analysen i ett större sammanhang.

Kultur – vad är det?

Kultur är en mångbottnad definition som omfattar en mängd olika aktiviteter som människan är delaktig i och fungerar igenom.

För att definiera och särskilja begreppen kultur och kulturpolitik, gör vi här en begreppsförklaring. Enligt Orvar Löfgren och Jonas Frykman beskrivs begreppet kultur enligt följande:

”Själva ordet kultur använder vi som en beskrivande term för de kunskaper och värderingar som delas av en grupp människor / ... / Kulturen är en spegling av den rådande samhällsstrukturen, men inte en död, mekanisk avspegling. Kulturen är något som används för att systematisera, förklara och legitimera den värld som omger individen.”⁶

I boken *Människan som kulturvarelse* beskriver författaren Nils-Arvid Bringéus kultur som någonting man kan se på och lyssna till. Han menar att kultur är någonting som kan magasineras på bibliotek samt på museer och visas på teatrar och utställningar. Bringéus liknar kultur vid olika sorters konstformer och därmed blir det något exklusivt.⁷

David L Altheide skriver i sin bok *Qualitative media analysis* att:

⁵ Svenning (2000) s. 24

⁶ Frykman & Löfgren (1984) s. 15.

⁷ Bringéus, (1990) s. 9.

*"Culture is difficult to study because its most significant features are subtle, taken for granted, and enacted in everyday life routines."*⁸

Här menar Altheide att kultur är svårdefinierat som begrepp och därmed är det svårt att studera. I den undersökning vi ämnar utföra måste vi både definiera begreppet kultur samt särskilja det från kulturpolitik.

Då studien bygger på vår tankegång om kultur så är det också viktigt att nämna att många människor ser på kultur som en bestämd form medans andra människor anser kultur vara en obestämd form. Begreppet kultur har orsakat debatt och frågor angående att sätta in kultur i ramar för att bestämma vad det egentligen är.

Vi utgår från att begreppet kultur är de aktiviteter som teater, film, musik, konst, litteratur, dans o.s.v. som är intressanta och relevanta för just Västra Götalandsregionen och som de själva prioriterar och eftersträvar. Kulturpolitik är det verktyg som bl.a. används för att ta de beslut som angår kulturaktiviteterna i regionen.

Vad är en nyhet?

Varje dag tar människor upp sin tidning och läser utan att tänka på vad det egentligen det är som står skrivet. Myllret av nyheter begraver våra tidningar men den stora frågan är vad det är som formar nyheten.

Hur skapar man nyhetsvärde och vilka nyheter är det som kommer med i tidningarna är frågor som har ställts inom nyhetsforskning under många år. Att just definiera vad en nyhet är har forskare försökt att fastställa under alla år som nyhetsforskning har existerat.

Walter Lippman var en av de tidiga forskarna som tog upp vad som karakteriserar en nyhet redan 1922 . Han ansåg att man skulle sträva efter att skapa respons hos allmänheten. En nyhet definieras av Walter Lippman genom att (a) den skulle väcka känslor hos mottagaren och (b) erbjuda möjligheten till identifikation.⁹

Walter Lippman påstår i boken Public Opinion att:

*"The news is not a mirror of social conditions, but the report of an aspect that has obtruded itself."*¹⁰

Detta är ett exempel på hur man kan definiera en nyhet, att just nyheten inte bara bygger på en vardaglig företeelse utan sker i ett sammanhang där en specifik eller oväntad händelse äger rum. Detta kan vara ett företag som har existerat i tio år men är ingen nyhet förrän en händelse sker, exempelvis att ett flygplan landar mitt i företagshuset. Händelsen som föranleder till en nyhet måste ha ett visst värde, ett nyhetsvärde.

⁸ Altheide, (1996) s. 2.

⁹ Johansson (2004) s. 223

¹⁰ Lippman (1991) s. 341

Norrmannen Einar Östgaard gjorde 1968 en undersökning om hur nyheter skapas och varför. Han tar bland annat upp frågan om identifikation och sensation.

Han menar att man identifierar sig lättast med nyheterna när de står i överensstämmelse med den uppfattning man tidigare har.¹¹ Nyhetsvärdet i exempelvis en artikel är som bäst lämpad att skapa identifikation då människan kan känna igen det som texten berättar, eller i högre grad en slående rubrik som man känner igen direkt.

Sensationer skapas med känslor. Sensation är en påbyggnad på identifikation, i och med att människan kan identifiera sig med nyheten, är också nyheten kapabel till att väcka känslor hos mottagaren vilket skapar ett nyhetsvärde då människan tar nyheten till sig.

En vanlig förklaring är att de som förmedlar nyheter måste lägga vikt vid sensationer för att kunna väcka och behålla folks uppmärksamhet.¹²

Forskning har gjorts där man utvecklat kriterierna kring vad som ger en nyhet värde och vad som blir nyheter. Shoemaker, Chung och Brendelinger försökte 1987 att fastställa vilka dimensioner det finns i nyhetsbegreppet. De utgår ifrån att det finns tre olika grunddimensioner inom nyhetsbegreppet.

Det första dimensionen är avvikelser, den andra är händelser och skeende. Den tredje dimensionen är att nyheter handlar om sådant som är nytt och geografiskt/kulturellt nära.

Enligt Shoemaker, Chung och Brendelinger finns det 4 olika slags avvikelser .

1. *Ovanligt och oväntat* är den vanligaste och den som har självklart mest samband med avvikelser. Det som är *ovanligt och oväntat* eller det människor samt händelser som står ut från det normala är nyheter. Ett exempel är kloningen av fåret Dolly, det var en stor nyhet när det skedde men idag skrivs det inte något om varje gång det klonas ett djur efter som det har blivit en vanlig händelse. Samtidigt som bränder och naturkatastrofer sker många gånger är det alla avvikelser från normaltillståndet som gör att det blir till en nyhet.¹³

2. *Konflikt* - Shoemaker, Chung och Brendelinger menar att det handlar om konflikter mellan olika slags människor eller grupper i samhället samt att de ifrågasätter de gällande lagarna.

3. *Sensationalism* har likheter med *konflikt* men handlar i större utsträckning om brott mot lagar och normer. Här faller brottsnyheter och skandaler in men enligt författarna handlar det också om *patologiska avvikelser*. Ett exempel på det är när en brottsnyhet tar upp och fokuserar på den anklagades mentala hälsa.

4. *"Eliter"* handlar om att det är allt som oftast är kända eller framgångsrika människor som dyker upp i nyheter. En självklar förklaring är naturligtvis att deras handlingar är av betydelse för andra

¹¹ Östgaard (1968) s. 45

¹² Östgaard (1968) s. 70

¹³ Johansson (2004) s. 225 f.

människor men författarna påstår även att det handlar om att de avviker från oss vanliga människor på olika sätt. De handlar om att deras vardag är annorlunda samt att de tjänar mer pengar, det är de olikheter som gör att vi intresserar oss för dessa människor. Så hade deras liv varit liknade med våra hade de inte varit intressant. ¹⁴

Ännu ett bidrag till nyhetsforskning är Hernes medialiseringstekniker. De har inte som huvudsyfte att förklara vad en nyhet är utan är olika tekniker som medier använder för att fånga publikens uppmärksamhet. Dessa tekniker handlar först och främst om hur journalister omvandlar händelser för att fånga människors intresse. De består av 6 olika punkter.¹⁵

1. *Tillspetsning* – det är en händelse som är tillspetsad eller går att tillspetsa, de är även bra om det är klart och tydligt formulerat då har de större möjlighet att bli en nyhet.

2. *Förenkling* – handlar om att det inte får vara för komplicerat, inte för många argument och nyanseringar.

3. *Polarisering* – polarisering samt konflikter fångar som tidigare sagt uppmärksamhet och väcker känslor. Det förenklar även olika uppfattningar i en viss fråga.

4. *Intensifiering* – här handlar det om att ett utbrott, strejk eller våldsamhet och annan dramatik är spännande så det får läsaren att uppmärksamma artikeln. Det ger även journalisten möjlighet att göra en spännande och intresseväckande berättelse.

5. *Konkretisering* – att observera saker som är konkreta eller att belysa saker som är abstrakta är ett enkelt sätt att få människor intresserade.

6. *Personifiering* – som vi nämnt tidigare finns det ett stort intresse för andra kända och framgångsfulla människor, det är ett enkelt sätt för identifikation.

Dessa medialiseringstekniker har använts av flera nyhetsforskare och Jesper Strömbäck kom 2000 med ytterligare en teknik.

7. *Stereotypisering* – stereotyper används för att spara tid och kraft när det handlar om att ta in ny information samt att det används i nyheter för att underlätta för identifikation. ¹⁶

Dagspressen i regionen

Gemensamt för alla tidningar i Västra Götalandsregionen är att det största sakområde som bevakas är sjukvård, detta påstår Bengt Johansson i sin rapport *”Det regionala nyhetsrummet- Massmediernas bevakning av Västra Götalandsregionen 1999 och 2000”*. Framförallt är det kritik mot

¹⁴ Johansson (2004) s. 226

¹⁵ Johansson (2004) s. 229

¹⁶ Johansson (2004) s. 230

det sjukvårdssystem som framkom efter regionens bildande som ömnamns i tidningarn. Kulturfrågor fick endast några få procents utrymme i de flesta tidningarna.¹⁷

Idag, nästan 10 år senare, ser bilden inte annorlunda ut, med ett undantag - att det idag finns ett större intresse för de politiska diskussionerna kring regional regeringsmakt o.s.v.¹⁸

Bengt Johansson har i samma rapport undersökt hur mycket av nyheterna som har ett lokalt perspektiv samt hur mycket som handlar om Västra Götalandsregionen som helhet. Dagspressen tenderar bevaka det egna spridningsområdet och således inte ur ett regionalt perspektiv. En förklaring till varför och i hur stor grad tidningarna väljer att bevaka regionnyheter kan vara tidningens storlek och således hur de väljer att prioritera sina resurser.¹⁹

I studien *"Att bevaka en region - Om regionreportrarna och nyhetsbevakningen av Västra Götalandsregionen"* av Bengt Johansson och Eva Berglie (2007) skrivs följande:

*"Flest regionnyheter finns, inte oväntat, i de största tidningarna. En tidning som GP har i snitt mer än 25 artiklar om regionen varje vecka. I de mindre tidningarna förekommer en eller 2 artiklar i varje nummer. Möjligheten att orientera sig i regionfrågor är således starkt beroende av vilken tidning man läser."*²⁰

På regionnivå är det främst politiker och förvaltningar så som sjukhus och sjukhusanställda som tar det största utrymmet i nyhetsbevakningen. Även majoriteten av kritiken som skrivs i tidningarna är riktad mot regionpolitikerna och ofta är det andra politiker som utfärdat kritiken.²¹

Vad säger nyheten?

Då nyhetsvärderingen beskriver och förklarar vad som skapar en nyhet så ska vi titta närmare på vad egentligen nyheten och dess innehåll förmedlar. Alla medier som människor har att tillgå i samhället kännetecknas av att samtliga förmedlar information. Medierna har olika arbetssätt då de kan arbeta genom television, radio eller det ämne vi ska undersöka som är dagspress. Teorin om medielogik handlar om att väcka läsarnas nyfikenhet, med ett annat ord kan den förklaras genom att medielogik är orsaken till att händelsen, nyheten eller personen hamnar i nyhetsrapporteringen. Likväl som medierna bestämmer vem som ska hamna i nyhetsrapporteringen så har mediet också en genomarbetad medielogik som sätter prägel på hur nyheten förmedlas genom just den bestämda medieformen. Om man ser till det medium som vi ska använda oss av som är dagspressen, bearbetas texterna på ett sätt som dels gör att läsarna kan uppfatta att det är en nyhet och att nyheten kännetecknas av en viss bakomliggande logik.

¹⁷ Johansson (2002) s. 33f.

¹⁸ Ibid. (2002)

¹⁹ Johansson (2002) s. 38

²⁰ Johansson & Berglie (2007) s. 13 f.

²¹ Johansson (2002) s. 44ff.

I stora drag handlar medielogik om en form av kommunikation, där själva kommunikationsprocessen behandlas av ett medium, som i sin tur presenterar och sänder denna kommunikation som information.²²

Begreppet medielogik är alltså ett sätt att förklara nyhetsutbudet hos olika medier, och delas in i 4 olika huvudbegrepp för att förenkla förståelsen kring medielogik. Dessa 4 begrepp är:

Mediedramaturgi - medielogik kännetecknas av att nyhetstexter är skrivna på ett speciellt sätt och följer mönster som är speciella för nyheter.

Medieformat - medieformatet påverkar vilka händelser som blir nyheter och hur innehållet utformas.

Mediernas arbetsrutiner - arbetsrutinerna för medier bestämmer hur pass väl en nyhet passar i de former som gäller för det aktuella mediet, samt avgör hur nyheten passar in i det avsedda mediet.

Mediernas arbetsmetoder - arbetsmetoder avser också en del av medielogiken, där en nyhet som kommer innan deadline kan få plats om man tror att själva mediet är först med det²³.

Studien kommer att vara utformad efter dagspressens format, dramaturgi, arbetsrutiner och arbetsmetoder. Studien är därför bara en analys av dagspressen och de resultat vi får fram är en följd våra teorier kring dagspressens framställning av kultur och kulturpolitik.

Medielogiken styr således hur exempelvis rubriken dramatiserar textens innehåll. Det är ett bevis på hur rubriken och nyheten i sig redan får en innebörd innan läsaren har börjat läsa nyhetsartikeln. Medielogiken tar också hänsyn till perioden som nyheten publiceras då det i praktiken rör sig om exempelvis stundande kulturbidrag och således blir nyheterna en följd av den mediedramaturgi som råder.

Metod

I metodkapitlet kommer vi att ta upp vårt val av metod, vårt urval av tidningar och analysenheter, redogöra för vårt kodschema, kodningen, samt belysa arbetets validitet likväl som reliabilitet. Vi kommer genomgående i kapitlet diskutera och motivera kring våra resonemang.

För att besvara våra 2 första frågeställningar kommer vi att använda oss av den kvantitativa innehållsanalysen. Eftersom vi vill undersöka och analysera innehållet i vårt material genom datainsamling och även kunna hitta en siffermässig beskrivning av materialet är denna metod att föredra. En del kritik har riktats mot den kvantitativa innehållsanalysen som metod, bl.a. att det är svårt att hålla sig till objektiviteten. En studie ska kunna nå samma resultat, oberoende av tid och

²² Altheide, Snow (1979) s. 10

²³ Johansson (2004) s. 237

vem som utför den. Tolkningen hos en forskare kan göra sig annorlunda hos en annan forskare.²⁴ Detta dilemma är vi medvetna om och har därför detta med oss under studiens gång.

Vår tredje frågeställning besvarar vi genom att utföra en kvalitativ textanalys på en del av det insamlade materialet. Vi tar hjälp av en ECA-modell, som kommer att utmynna i olika stereotyper som avslöjar artiklarnas huvudsakliga innehåll.

Enligt Dag Ingvar Jacobsen kan den kvalitativa metoden användas i slutet av en kvantitativ undersökning för att få en större förståelse för det utforskade fenomenet.²⁵ Att kombinera kvalitativ och kvantitativ metod är det idealiska för att få fram ett så starkt resultat som möjligt. Man kan säga att de 2 metoderna fungerar som ett kritiskt test mot varandra, ger båda metoderna samma slutsats betyder det att resultatet är starkt och således validiteten hög.²⁶

Induktiv kontra deduktiv datainsamling

Innan man inleder en undersökning bör man som forskare se över vilka gränser man ska sätta för de data som samlas in, man bör bestämma sig för hur ”öppen” ansatsen till datainsamlingen är.

Med den deduktiva ansatsen menas att man som forskare går ”från teori till empiri”, d.v.s. man har en befintlig teori och därefter samlar man in empiri för att se om de förväntningar man hade om verkligheten stämmer överens. Med den induktiva ansatsen går tvärtemot forskaren ”från empiri till teori”. Man samlar in empirin utan några förväntningar och förutfattade meningar, för att sedan applicera passande teori på materialet.²⁷

För kvantitativa metoder hör det till vanligheten att de är deduktiva, så även för vår studies kvantitativa innehållsanalys. Vi utgick från befintlig teori, formulerade frågeställningar, samlade in empiri och fick sedan fram ett resultat i form av svar på våra frågeställningar.

De kvalitativa metoderna för med sig en mer öppen syn på ny information och därför är ofta kvalitativa metoder förenade med den induktiva ansatsen.²⁸ Forskarens tolkning av materialet får en stor plats och just därför är den induktiva ansatsen bäst lämpad för vår studies kvalitativa textanalys (ECA-modell). Det är alltså den induktiva ansatsen som ligger till grund för vår studies kvalitativa textanalys då vi startar med att undersöka vårt material och med hjälp av materialet lokaliserar vi idealtyper. Dessa idealtyper går sedan att koppla samman med delar av våra teorier medielogik och nyhetsvärdering, som bl.a. tar upp identifiering, polarisering och avvikelser. De idealtyper vi hittar är inte fastställda från början utan vi klassificerar dem själva.

Den kvantitativa metoden

Kvantitativa metoder används när man vill analysera och sätta siffror på det material man undersöker eller när man vill dra generella slutsatser utöver det material man själv undersöker . I

²⁴ Nilsson (2000) s. 117f.

²⁵ Jacobsen (2002) s. 152

²⁶ Ibid. (2002)

²⁷ Jacobsen (2002) s. 34f.

²⁸ Jacobsen (2002) s. 43

jämförelse med kvalitativa undersökningar är den kvantitativa metoden inte lika kostsam och tidskrävande.²⁹

Den kvantitativa innehållsanalysen är den metod som ligger till grund för vår undersökning. Det finns 4 grundläggande begrepp för innehållsanalysen som forskningsredskap och de är: objektivitet, systematik, kvantitet och manifest.

Med objektivitet menas att man försöker undvika att forskarna har något inflytande över materialet, att den enskilde kodarens värderingar och åsikter påverkar arbetet. Gör flera personer samma undersökning ska de alla komma fram till samma resultat.³⁰ Detta återkommer vi till under rubriken Kodning.

Analysen ska vara systematisk, d.v.s. man att man från början utformar regler för hur materialet ska behandlas av forskarna genom arbetets gång.³¹ Det är därför av stor vikt att alla i gruppen är med och utformar kodschemat och planeringen.

Med kvantitet menas att man vill kunna sätta siffror på materialet man arbetar med. I vårt fall eftersträvar vi efter detta på våra 2 första frågeställningar medan den tredje besvaras med hjälp av en kvalitativ metod, som presenteras i text.

De tidningsartiklar som vi vill undersöka utgör *analysenheterna* i vårt kodschema. Frågorna som ställs till innehållet kallas för *variabler*, och de svarsalternativ som finns under varje variabel kallas för *variabelvärden*.³²

Val av tidningar

Här motiveras vårt val av tidningar, som alla är dagspresstidningar i Västra Götalandsregionen. För att endast hålla oss till regional respektive lokal rapportering kring kulturen och kulturpolitiken, har vi avgränsat oss till att endast undersöka dagspresstidningar i regionen och därmed utesluter vi rikstäckande tidningar. Vi väljer att utesluta radio och television eftersom vår uppdragsgivare ville veta vad som skrivs om kulturen i tidningar. Att undersöka tidningar, television och radio hade varit en omöjlig uppgift på den tid som vi var givna.

För att kunna kartlägga bilden av kultur och kulturpolitik i artiklar berörande Västra Götalandsregionen, vill vi använda oss av hela populationen som i detta fall är alla tidningar i Västra Götalandsregionen. Men att göra ett totalurval är omöjligt p.g.a. tekniska och tidsmässiga hinder, därför har vi avgränsat oss i vår undersökning. För att få ett så representativt urval som möjligt, har vi valt de 10 tidningarna enligt nedan. De 10 tidningarna vi har valt representerar både de små och stora tidningarna i regionen. Med små och stora tidningar syftar vi på den upplaga som tidningen har.

²⁹ Eliasson (2006) s. 30f.

³⁰ Østbye (2004) s. 213f.

³¹ Østbye (2004) s. 213

³² Nilsson (2000) s. 124ff.

De tidningar som ligger till grund för vår innehållsanalys är: Alingsås Tidning, Bohuslänningen, Borås Tidning, Göteborgs-Posten, Kungälv-Posten, Mariestadstidningen, Mölndals-posten, Nya Wermlands tidningen, Skaraborgs allehanda och TTELA.

För att få så stor täckning som möjligt, både geografiskt och tidningsmässigt, har vi inkluderat alla de tidningar i regionen som finns tillgängliga på Internet från första januari 2008 till och med sista november 2009. De flesta artiklar finns att hitta på databasen Mediearkivet, dock inte de artiklar som vi hämtar från TTELA och Bohuslänningen. De återfinns på tidningarnas respektive hemsidor.

Av de regionala och lokala tidningar som finns i Västra Götaland är det en del som vi valt att exkludera i vår undersökning. Alekuriren, Alingsåskuriren, Provinstidningen Dalsland, Dalslänningen, Lysekilsposten samt Skaraborgsbygden har varken arkiverat artiklar på deras hemsidor eller på några andra databaser.

Ulricehamns Tidning fanns tillgänglig på Mediearkivet men saknade helt artiklar angående Västra Götalandsregionen och dess kultur/kulturpolitik. Vi upptäckte även under tiden vi letade efter artiklar att Kungsbacka tidning inte hade några artiklar av intresse. Så vi fick även bortse från den tidningen.

Från starten hade vi även tänkt använda oss GT för att få ett så brett material som möjligt. Men p.g.a. att tidningen inte finns med på Mediearkivet eller presstext och GT:s egna arkiv inte har en tillräckligt avancerad sökmotor var vi tvungna att bortse från tidningen. Vi är medvetna om att vi skulle kunna få ett annat resultat om vi inkluderat GT då tidningens arbetssätt skiljer sig från de övriga eftersom det är en kvällstidning. Men eftersom vi använder oss av stora och små tidningar skiljer deras arbetssätt åt och på så sätt får vi ett representativt material.

Vårt val av tidningar skulle kunna varieras något, exempelvis skulle vi kunna använda oss av Metro i vår undersökning men de artiklar som rör Västra Götalandsregionen och dess kultur/kulturpolitik är väldigt få till antalet och irrelevanta för vår undersökning (då de flesta är dagsscheman för evenemang så som Göteborgskalaset).

Då bl.a. Kungälv-Posten endast ges ut 2 dagar i veckan, fanns det en viss osäkerhet om den skulle räknas som dagspress. Svenska dagstidningar (dagspress) beskrivs som tidningar som utkommer med minst ett nummer i veckan.³³

Val av artiklar

För att undersöka hur dagspressbilden av kultur och kulturpolitik ser ut i de artiklar berörande Västra Götalandsregionen, har vi valt att börja undersökningen den 1 januari 2008 och avsluta den 30 november 2009. Eftersom hela december år 2009 faller bort, tar vi hänsyn till det i vårt resultat- och analyskapitel.

³³ www.ne.se

Vår ursprungliga tanke var att undersöka dagspressbilden av kultur och kulturpolitik under ett decennium, d.v.s. under de 10 år som regionen funnits. Efter sökande av artiklar på Internet, fick vi utesluta de första 8 åren eftersom de flesta tidningar inte arkiverat artiklarna från de åren. Med tanke på den korta tid vi har på oss att utföra undersökningen, valde vi att endast undersöka artiklar från de år som finns arkiverade på Internet för att på så vis undgå att leta upp artiklar via mikrofilm.

Genom att undersöka åren 2008 och 2009 hoppas vi få en aktuell bild av hur Västra Götalandsregionen dagspressen skildrar kulturen och kulturpolitiken i de artiklar som berör Västra Götalandsregionen.

För att hitta de artiklar vi letar efter kommer vi att söka på olika ord och ordkombinationer i databaserna samt på hemsidorna. Förutom att kombinera "Västra Götalandsregionen" med både "kultur" och "kulturpolitik" kommer vi även att söka på alla de kulturaktiviteter som ingår i vårt kodschema. Kulturaktiviteterna är film, teater, musik, dans, litteratur och konst. Vårt syfte är att undersöka dagspressbilden av kultur och kulturpolitik i artiklar som berör Västra Götalandsregionen därför innefattar alla sökkombinationer ordet "Västra Götalandsregionen" för att försäkra oss om att ordet är med i artikeln.

De artiklar som omfattar kulturpolitik och som vi sedan ska göra en kvalitativ textanalys på, kommer vi därför att spara som pdf eller word-dokument efter första sökningen så att vi slipper söka upp dem igen och för att vara säkra på att vi inte exkluderar någon artikel.

Utformning av kodschema

I undersökningens kodschema finner vi våra analysenheter som kännetecknas av de artiklar som berör Västra Götalandsregionen och "kulturen". För att kunna genomföra en analys av dessa analysenheter skapade vi ett kodschema där 14 st. variabler är avsedda för att besvara vårt syfte och våra frågeställningar.

Utformningen av det kodschema som skall vara grunden för vår kvantitativa innehållsanalys och tar sin början i *identifikationsvariabler och utrymmesvariabler*, d.v.s. variablerna 1-7 som i vårt fall anger tidningar, år, månad, datum, veckodag och rubrik för varje kodad analysenhet. Detta är av betydelse då det är intressant att se hur mycket de olika tidningarna rapporterar om kultur/kulturpolitik.

För att kunna besvara studiens 2 första frågeställningar, delas kodschemat in i 2 teman, en för varje frågeställning. Eftersom vi vill få svar på den tredje frågeställningen med hjälp en kvalitativ ECA-modell, exkluderas den från vårt kodschema.

I det första temat där *uppmärksamhetsvariabler* ingår, vi vill med hjälp av variabel 8-10 veta: typ av artikel, artikelns storlek samt artikelns placering. Med typ av artikel menar vi om det är en redaktionell eller en annan typ av artikel, under variabeln artikelns storlek vill vi veta hur stor hela artikeln är med rubrik, ingress, bild samt bildtext. I artikelns placering vill vi veta om den är

placerad under kultursidorna eller de allmänna sidorna. Variablerna har som uppgift att helt enkelt se hur stort utrymme artiklarna har i Västra Götalandsregionens dagspress.

Tema 2 rör de *innehållsliga variablerna* där variabel 11-14 fungerar som innehållsmått. De här variablerna är viktiga då vi kommer djupare in på vad artiklarna verkligen handlar om. Vi kan med hjälp av variablerna exemplifiera först vilken kulturaktivitet den handlar om i artikeln samt vilken aspekt kulturaktivitet i artikeln har, om den framställs positivt/negativt samt om det är en sakfråga eller debatt.³⁴

Vi kommer förklara variablerna var för sig i kodschemat som går att hitta i bilagan.

Recensioner av exempelvis böcker, musik eller filmer utesluts helt från vår undersökning, de kodas alltså inte in över huvudtaget då de inte är av relevans till vårt arbete.

Kodning

I detta kapitel redovisas hur vi har gått tillväga under kodningens gång samt motiveringar och resonemang kring hur vi tänkt.

För att undersöka om vårt kodschema är genomförbart och varierat, gör vi en provkodning innan den ”riktiga” kodningen kan börja. Om man saknar kunskap om materialet man hanterar, är det lämpligt att göra en provkodning för att kunna uppmärksamma om vissa variabler ställer till problem för reliabiliteten. En annan anledning till varför man bör göra en provkodning är för att kontrollera att analysenheterna kodas på samma sätt om 2 eller fler personer kodar. Detta kallas för interkodarreliabilitet och p.g.a. att vi är 3 personer i gruppen testar vi detta genom att dela provkodningen mellan oss.³⁵

Till grund för provkodningen ligger de artiklar som dök upp under sökningen på ”Västra Götalandsregionen kultur”. 29 artiklar från Alingsås Tidning är således testkodade.

När kodningen visade sig vara genomförbar för alla i gruppen samt att alla variabler och variabelvärden fungerade, kunde det ”riktiga” kodningsarbetet börja. För att få fram ett så stort antal artiklar som möjligt har vi valt 8 olika sökord i kombination med ordet Västra Götalandsregionen. Den första kombinationen anger vi ordet Västra Götalandsregionen tillsammans med ordet kultur, det andra steget kombinerar vi Västra Götalandsregionen med de sex olika kulturaktiviteter som återfinns i vårt kodschema. Det tredje sökalternativet är Västra Götalandsregionen tillsammans med ordet kulturpolitik.

Om en artikel innehåller 2 eller fler kulturaktiviteter, är det den aktivitet som omtalas mest eller som tar störst utrymme i den kodade artikeln.

³⁴ Esaiasson m.fl. (2007) S.230

³⁵ Nilsson (2000) s. 135

De artiklar som sparas för att sedan utgöra grunden för vår ECA-modell, innehåller alla någon form av kulturpolitisk aktivitet, exempelvis handlar artikeln om ekonomiskt stöd från regionen, besluts som tagits inom Kulturnämnden o.s.v.

Den kvalitativa metoden

Skillnaden mellan kvantitativ och kvalitativ metod är en fråga om den mängd av material som man införskaffar sig. Medan kvantitativa metoder ämnar sätta siffror på något, syftar kvalitativa metoder på egenskapen av något.³⁶ Med andra ord kan det beskrivas som att den kvantitativa metoden förhåller sig vara ute efter och beskriva hur mycket, medan den kvalitativa metoden vill beskriva på vilket sätt.

I undersökningar där forskaren är intresserad av variationer och avvikelser som ryms i ett fenomen är den kvalitativa metoden att föredra. Med andra ord letar man efter fenomenets kvaliteter.³⁷

Kvalitativa metoder kan appliceras på tv-program, dagstidningar eller magasin då man vill gå in djupare på vad programmet eller texten innehar som är latent. Förklaringen är att en kvalitativ innehållsanalys är mångdimensionell och behandlar mer än bara statistik, den ger också en chans till att generalisera till att i text presentera hur programmet eller texten beskrivs på vilket sätt.

ECA är en kvalitativ textanalys som gör det möjligt att göra systematiska innehållsanalyser. Texters meningar, betydelser och mönster växer fram under analysens lopp. Analysen kategoriseras in i olika teman där man tar ut det som omger texterna, detta innebär att forskaren kan utläsa olika teman. Dessa teman beskriver på vilket sätt sakfrågan eller temat representerar bilden.

Vi kommer att använda oss av en ECA-modell för att få svar på vår tredje frågeställning. ECA-modellen kategoriseras av tolv steg där forskaren arbetar med sin forskningsfråga ända tills slutskedet där man lägger fram en rapport. Vi kommer att utgå från steg nio där vi börjar analysera det som vi har kodat från den kvantitativa delen efter som vi redan har en datainsamling. Steg 10 innebär att vi jämför de och kategoriserar de olika artiklarna, i steg 11 tar vi fram exempel på de olika kategorierna. Slutligen i steg 12 skriver vi en rapport.

Tillvägagångssätt för ECA- modell

När vi har gjort vår kvantitativa innehållsanalys har vi i vårt inhämtade material fått fram 88 artiklar som behandlar någon typ av kulturpolitik. De 88 olika artiklarna delade vi upp i fyra olika kategorier som vi döpte till bidrag/pengar, beslut, debatt/konflikt och planering.

³⁶ Kvale (1997) s. 67

³⁷ Larsson (2000) s. 50

Vi vill ytterligare skära ned på antalet artiklar då vi ska genomföra en ECA-modell. I kvalitativa textanalyser eftersträvar man ett så litet och hanterbart material som möjligt, eftersom man vill synliggöra det latenta i texterna. Vi väljer att ställa upp våra egna kriterier för att begränsa antalet artiklar.

Första kriteriet är textmassan, eftersom artiklarna finns i både pdf-format samt i word-dokument får vi dela upp kriteriet i 2 delar. Vad gäller word-dokument väljer vi att endast behålla de artiklar som innehåller fler än 200 ord, de artiklar som finns sparade i pdf-format bestämmer vi oss för att hålla oss till de kriterier som vi kodade i vårt kodschema under variabeln artikelns storlek. Vi använder oss endast av variabelvärde 2 och 3 som står för ”mellan artikel” (större än en ¼ sida – till en ½ sida) samt ”stor artikel” (större än ½ sida till 1 sida).

Andra kriteriet innefattar artiklar som inte berör kulturpolitik i Västra Götalandsregionen i en tillräckligt stor utsträckning. Det kan t.ex. vara en artikel som behandlar ämnet kulturpolitik men på en riksdagsnivå, det kan även vara artiklar som innehåller berör ämnet kulturpolitik men det är inte huvudämnet i artikeln. Ett annat exempel är när det bara är en kort händelse som beskrivs då och då anser vi att artikeln inte har någon betydelse för oss.

Efter att vi har skurit ner på antalet artiklar från 88 st. till 20 st. startar vi med att göra ett protokoll. Detta protokoll används som ett hjälpmedel för att kunna besvara frågeställning 3. För att ta reda på vad artiklarna innehåller, tar vi fram 2 teman där det första temat ämnar undersöka den yttre aspekten av artiklarna och det andra temat är mer djupgående.

Genom tema ett vill få reda på hur artikeln framställs, om artikeln i sig är negativ eller positiv, om rubriken och texten fångar läsarens intresse likväl som om artikeln skapar någon sorts debatt.

Vilka är aktörerna, står de i fokus eller periferi och vad kan läsas mellan raderna i artikeln? Detta är några av de frågor som vi vill få svar på genom tema 2.

Vi väljer sedan att dela upp artiklarna jämt mellan oss 3 samt att vi blandar från de 4 kategorierna så att vi alla får en variation i materialet. Vi fyller i protokollet var för sig men sedan gör vi resultatet och analysen tillsammans. På så sätt diskuterar vi fram ett resultat och en analys som blir präglad av oss alla.

Reliabilitet och validitet

Med reliabilitet menas att det finns tillförlitlighet i mätningen och att således samma resultat uppnås oavsett hur många gånger undersökningen görs och oberoende av vem som gör den.³⁸

Innan vi startade med vår uppsats hade vi en önskan om att vi ville kartlägga hela dagspressbilden av kultur och kulturpolitiken i Västra Götalandregionen. Vi bestämde oss för att göra ett metodtest, d.v.s. att vi började testa olika sökord i mediearkivet. Vi testade sökord som operan,

³⁸ Jacobsen (2002) s. 22

Alingsås teater, Storan Göteborg, Röhsska, Bokmässan o.s.v. Vi undersökte även om vi fick olika resultat om vi skrev med stor eller liten bokstav med det hade ingen betydelse. När vi undersökte dessa sökorden fick vi ett mycket stort antal artiklar, uppemot 15 000 artiklar. Vi insåg då att med vår tidsbegränsning att vi inte kan undersöka hela dagspressbilden av kulturen och kulturpolitiken och att vi var tvungna att begränsa oss. Vi valde därför att formulera vårt syfte så att vi endast undersöker artiklar som innehåller ordet "Västra Götalandsregionen". Utifrån vårt syfte sätter vi samman tre olika sökordskombinationer där alla innehåller "Västra Götalandregionen". Den första är "Västra Götalandregionen" och "kultur", den andra kombinationen är "Västra Götalandsregionen" tillsammans med kulturaktiviteterna var för sig. De är: "film", "musik", "teater", "konst", "litteratur" och "dans". Den sista kombinationen är "Västra Götalandsregionen" kombinerat med "kulturpolitik". De sex kulturaktiviteterna valde vi för att vi ansåg att de innefattade det vi menar med begreppet kultur.

Innan den kvantitativa innehållsanalysen genomfördes gjorde vi en provkodning av vårt material för att se om vi tolkade de variabler och variabelvärden som vi angett på samma sätt. Hade tolkningen skilt sig åt mellan oss, hade vi kunnat gå tillbaka och ändra våra kodningsanvisningar. Detta, som kallas interkodarreliabilitet, anser vi är ett skäl till att studiens reliabilitet är god.

En annan anledning till att reliabiliteten är hög är att vi från början satte upp regler för hur materialet skulle behandlas. Planering och utformning av kodschemat var alla i gruppen lika delaktiga i för att i så hög mån som möjligt vara objektiva. Att under bearbetningen av materialet hela tiden diskutera variablerna och variabelvärdena samt att rotera kodningen mellan oss, medför en trygghet och därmed tillförlitlighet i mätningen.

Validiteten i en studie avser om man undersöker det man ämnar undersöka, och på så sätt vilken trovärdighet studien har. Att materialet och analysen förhåller sig till studiens problemformulering är centralt inom begreppet validitet.³⁹ Då vi har utformat kodschemat efter studiens frågeställningar och inte gått utanför vårt syftes ramar, samt eftersom vi analyserat relevanta artiklar innehållande endast kultur och kulturpolitik, har vi undersökt det vi avsett att undersöka. Kodschemat och de riktlinjer och begreppsdefinitioner som vi satt upp hjälpte oss att hålla en rak linje för att kunna besvara studiens frågeställningar och syfte.

En aspekt som skulle kunna ifrågasätta studiens validitet är huruvida vi verkligen fått med alla artiklar angående kultur och kulturpolitik i vår studie. I de 10 tidningar vi använt oss av har vi hållit fast vid samma kombination av sökord, och möjligtvis finns det artiklar som ligger utanför dessa sökordskombinationer. Eftersom kultur är ett svårdefinierat begrepp är vi medvetna om att detta skulle kunna ske, och satte därför upp konkreta riktlinjer och begreppsdefinitioner för att undvika det i så stor mån som möjligt.

Eftersom vi avslutningsvis gör en kvalitativ textanalys på ett antal artiklar och får en djupare förståelse av vad som skrivs i tidningarna, anser vi att validiteten förbättras.

³⁹ Esaiasson m.fl. (2007) s. 63

Resultat och analys

I följande kapitel kommer vi att presentera de resultat vi fått fram genom den kvantitativa innehållsanalys samt kvalitativa textanalys av artiklar från 10 regionala/lokala dagstidningar från Västra Götalandsregionen under åren 2008 och 2009. Vi kommer att redogöra för resultaten under studiens tre olika frågeställningar som även kommer bli kapitlets rubriker. Presentationen av resultatet följs av en rubrik som vi valt att kalla sammanfattning där vi analyserar våra resultat med hjälp av vår teoretiska ram.

Kvantitativ innehållsanalys

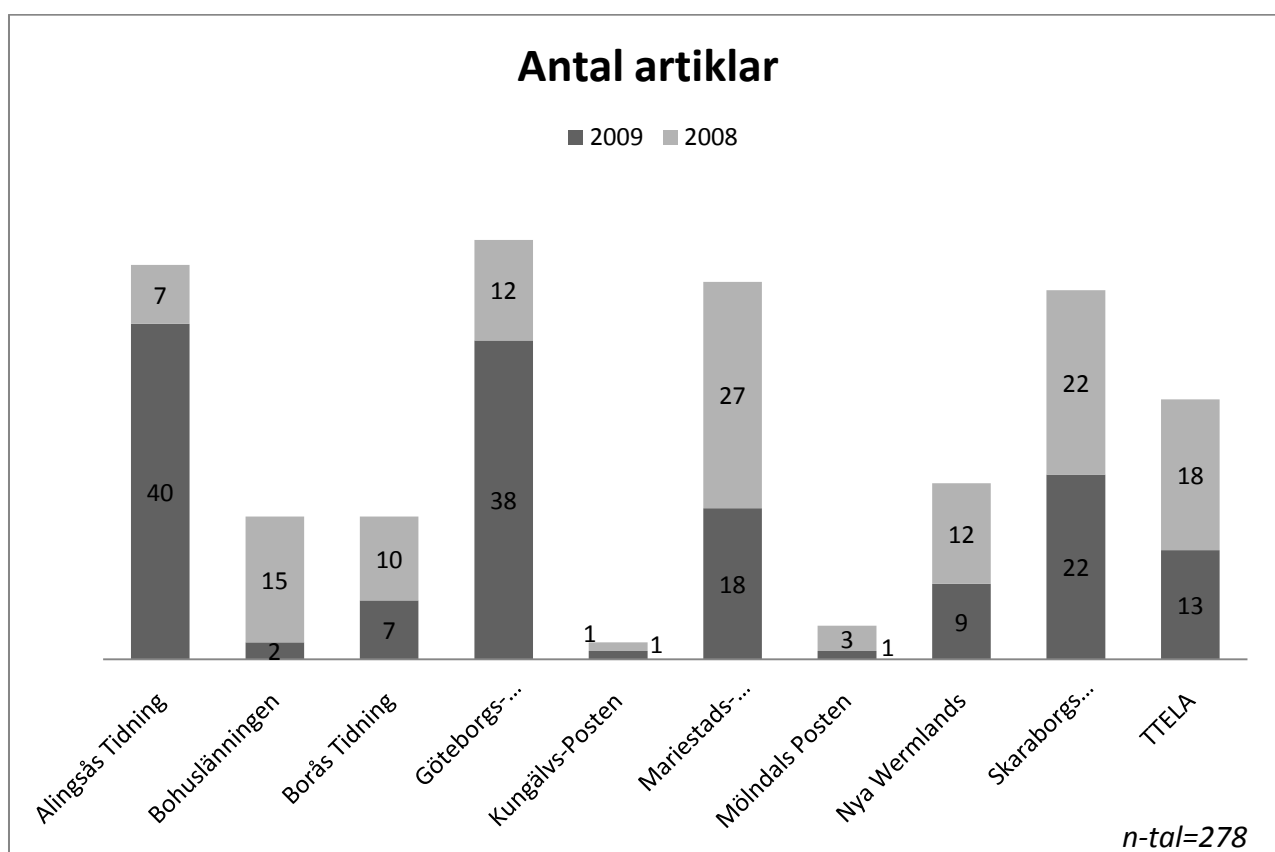
Nedan presenteras de svar på frågeställning 1 och 2 som har framkommit av den kvantitativa innehållsanalysen.

Hur stor uppmärksamhet får kulturen/kulturpolitiken i VG-regionens dagstidningar?

Vi ämnar nu besvara vår första frågeställning som handlar om hur stor uppmärksamhet kulturen respektive kulturpolitiken får i Västra Götalandsregionens dagstidningar. Genom att undersöka vilken typ av artikel, artikelns storlek och vart artikeln är placerad någonstans har vi för avsikt att dra slutsatser kring hur stor uppmärksamhet kulturen samt kulturpolitiken får i våra 10 valda tidningar.

Det finns ca 2822 artiklar om Västra Götalandsregionen i de 10 dagstidningar vi har använt oss av men av alla dessa artiklar är det 278 st. som handlar om kultur/kulturpolitik och är av betydelse för vårt arbete. Det är ca 10 % av de artiklar som finns om Västra Götalandsregionen som behandlar ämnet kultur/kulturpolitik. Artiklarna är fördelade över de undersökta tidningarna enligt diagrammet nedan.

Figur 1. Antal funna kultur/kulturpolitik artiklar per tidning (antal)

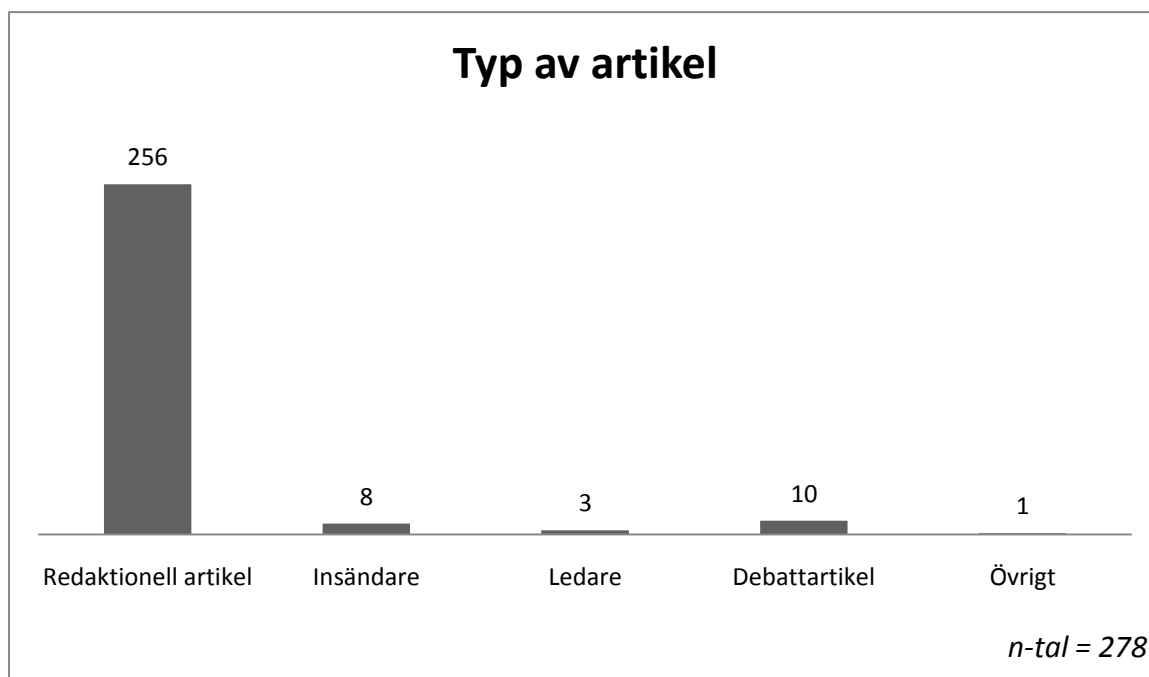
De som utmärker sig är Göteborgs-Posten med sina 50 artiklar och Alingsås Tidning med 47 st. det är de som har störst antal artiklar och Mariestads-Tidningen samt Skaraborgs Allehanda kommer på tredje samt fjärde plats. Vi kan också se att det inte finns något samband mellan upplagan på tidningarna och hur många artiklar i tidningen som behandlar kultur/kulturpolitik. Göteborgs-Posten har en stor upplaga på ca 208 737 st. på en vanlig vardag. Alingsås Tidning som har näst flest artiklar av de 10 tidningarna har endast en upplaga på 10 106, Mariestads-Tidningen har 13 300 och Skaraborg Allehanda har på 24 400.⁴⁰

Vi kan även se att antalet artiklar per år är något högre under år 2009 med 142 st. artiklar och 2008 fanns det 127 st. Det fanns fler artiklar år 2009 trots att vi endast undersökte 11 månader av året, nämligen från första januari till den sista november. En möjlig anledning kan vara att flera kulturevenemang anordnats eller att fler kulturpolitiska beslut tagits under det gångna året.

De redaktionella artiklarna är överlägsna i mängden med 256 st. och resten av kategorierna är det sammanlagt bara 22 st. I figur 2 ser vi hur artiklarna är fördelade på de fem olika kategorierna av artiklar.

⁴⁰ www.dagspress.se

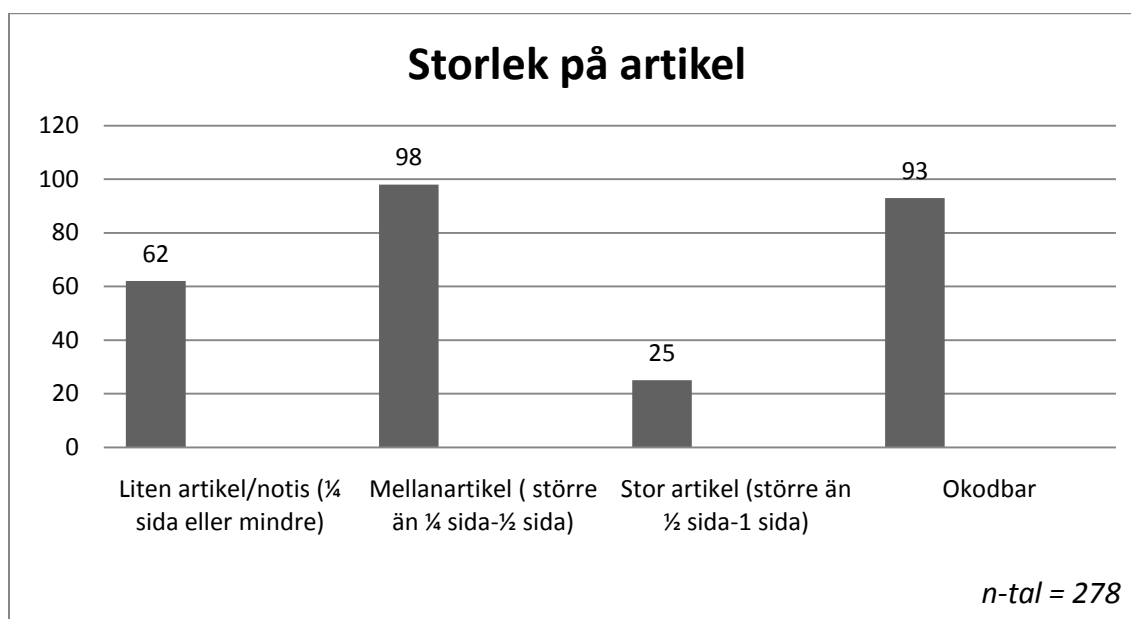
Figur 2. Typ av artikel indelad i kategorier (antal).

Anledningen till att de flesta artiklarna har blivit rubricerade som redaktionell artikel beror på att det finns ett väldigt stort antal artiklar som är endast beskrivande och informerande samt att insändare, ledare och debattartiklar har ett väldigt litet utrymme i tidningen jämfört med resten av tidningen.

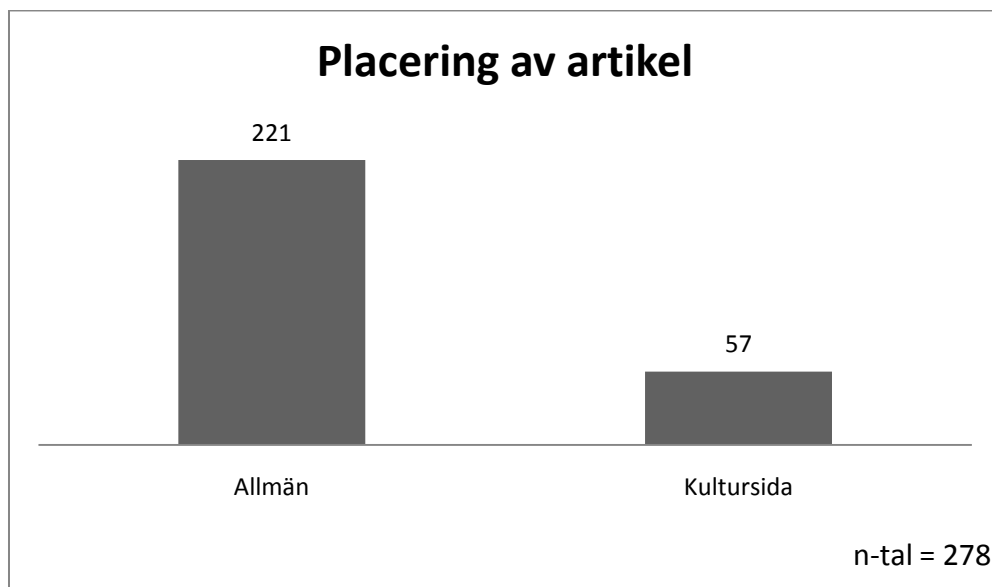
Storleken på artiklarna är även av betydelse för att undersöka hur stor uppmärksamhet kulturartiklarna får i tidningarna, i figur 3 presenteras resultatet.

Figur 3. Storleken på de funna artiklarna (antal).

Anledningen till att det är så många artiklar som är okodbara är på grund av att det funnits tekniska omständigheter som gjort så att vi inte kunnat se hur stor artikeln varit i tidningen. Men vi kan samtidigt se med hjälp av tabellen att det är mellanartikeln (större än ¼ sida till ½ sida) som är den mest framträdande storleken på artiklarna av de som vi har kunnat läsa ut. Det finns 98 st. artiklar som är av mellanstorlek.

Figur 4. Placeringen av artikeln (antal).

Vi kan här se att många av artiklarna som behandlar ämnena kultur/kulturpolitik är till största delen placerade under de allmänna sidorna. Det är endast 57 st. av artiklarna som direkt är placerade under kultursidorna. Det kan bero på många saker, en av anledningarna är att de allmänna sidorna i den enskilda tidningen har en större mängd artiklar än kultursidorna har. Det kan även bero på att många av artiklarna berör olika aspekter av kulturen och behöver inte direkt vara kopplad till vad som tas upp på just kultursidorna.

Sammanfattning

Vi kan i vår undersökning se att kulturen uppmärksammas relativt mycket i de 10 regionala och lokala undersökta dagstidningarna. Av de 10 tidningars totala rapportering kring Västra Götalandsregionen under 2008 och 2009 bestod 10 % av artiklar som berörde ämnet kultur och kulturpolitik. I Bengt Johanssons rapport *"Det regionala nyhetsrummet- Massmediernas bevakning av Västra Götalandsregionen 1999 och 2000"* skriver Johansson att kulturfrågor får några få procents utrymme i de flesta tidningar. Vårt resultat visar på andra siffror. 10 % är en relativt hög siffra om man tänker på att det handlar om all kulturrapportering i Västra Götalandsregionens som har skett under en period av ett år och 11 månader.

I vår undersökning har vi även uppmärksammat att 50 st. av de 278 artiklarna är hämtade ur Göteborgs-Posten, vilket är det högsta antalet artiklar från en enskild tidning. Vi tror att anledningen till att GP uppmärksammar kultur och kulturpolitik i flest artiklar till grunden

handlar om tidningens arbetsmetoder och arbetsrutiner. Som vi berör i vår teori är medielogik ett begrepp som förklarar nyhetsutbudet hos olika medier, två av de huvudbegrepp som ingår i medielogik är just arbetsmetod och arbetsrutin. Det är med hjälp av dessa begrepp vi kan förklara varför en tidning har ett visst antal artiklar och varför. I GP:s fall är det redaktionens arbetssätt som gör att de helt enkelt prioriterar kulturen mer än övriga dagstidningarna. Kungälvsposten har minst antal artiklar berörande kultur och kulturpolitik med endast två st. under 2008 samt 2009. Det tyder på att Kungälvsposten arbetar på ett annat sätt än GP och upplyser olika saker, eller i Kungälvspostens fall väljer att inte beröra ämnet kultur eller kulturpolitik. Kungälvsposten ges endast ut två gånger i veckan det har en självklar koppling till att tidningen har så få artiklar.

Flera uppmärksamhetsmått i vår undersökning är vilken typ av artikel det handlar om. Redaktionell artikel finns där flest av med 256 artiklar och det har med att göra att det har mest utrymme i dagstidningarna. Av 278 st. artiklar är 256 st. ett väldigt stort antal artiklar och vi kan på så sätt se att det inte skrivs många andra artiklar. Så som sagt är det endast ett fåtal artiklar som har en annan form än just redaktionell typ.

Något som är av intresse är storleken på artiklarna. I vår undersökning kan vi se att det är ett stort antal artiklar, 123 st. som är mellanstora samt stora medan det endast är 62 artiklar som är små och bara notiser. Det är en bra siffra då det visar på att tidningarna ger mycket utrymme och plats åt kulturartiklarna.

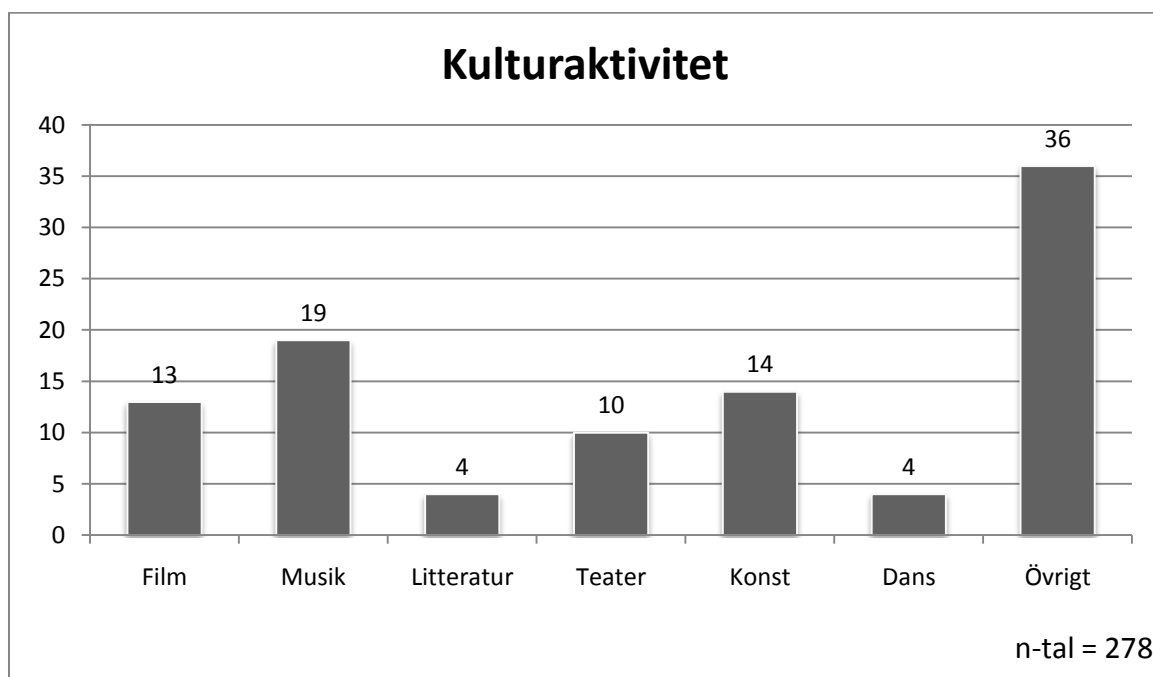
Under artikelns placering ser vi att många artiklar är placerade under de allmänna sidorna. Det kan betyda att kulturen får ett stort utrymme även utanför kultursidorna och att tidningarna prioriterar att rapportera om kultur och kulturpolitik. Vad som står i artiklarna och vilka områden som de berör tar vi nu upp i arbetets andra frågeställning.

Vilka områden inom kulturen berörs i tidningarna?

Frågeställning 2 får vi hjälp att svara på med hjälp av tema 2 i vårt kodschema som berör innehållet i artiklarna. Temat består av variablerna som visar vilken kulturaktivitet som finns i artikeln, vilken aspekt på kulturaktiviteten, hur kulturaktiviteten framställs i artikeln samt vad artikeln innehåller.

I figur nummer 5 presenteras vilken procentsats de olika typerna av kulturaktiviteter har.

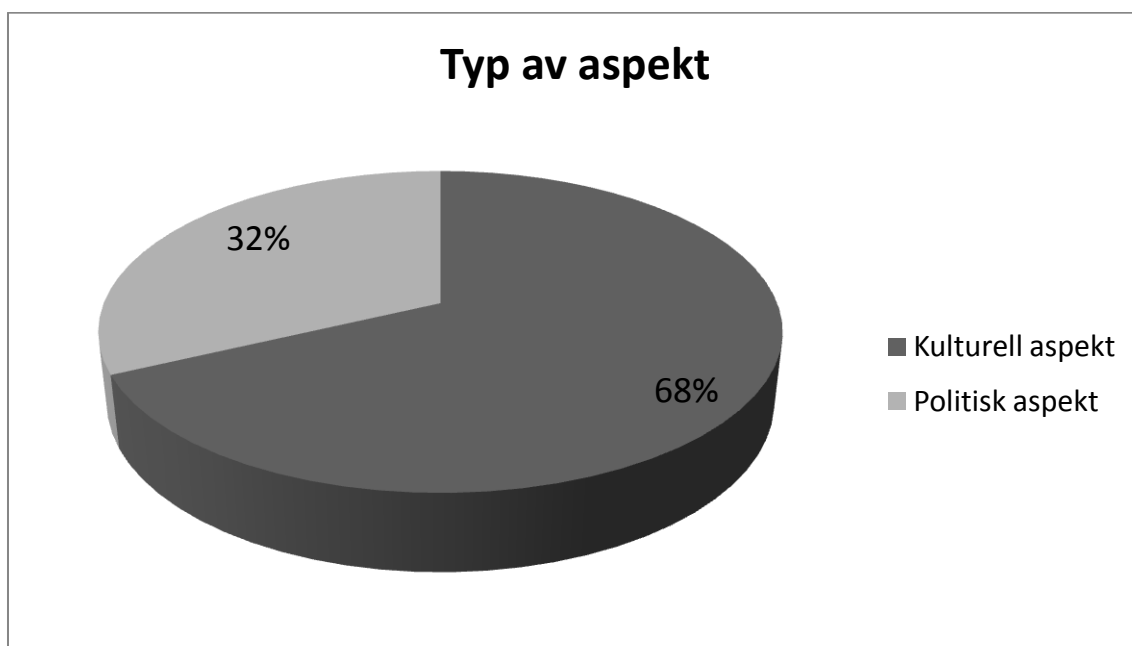
Figur 5. Kulturaktiviteten som beskrivs i artikeln (procent).

Vi kan här se att gruppen övrigt har flest procent artiklar, det har att göra med att alla artiklar som berör ämnet kulturpolitik blev placerade under övrigt. Som vi har sett ovan är det 36 % eller 88 st. artiklar som berör ämnet kulturpolitik. Vi kan förutom det se att artiklar berörande musik har en hög procentsats med 19 %. Det skulle kunna bero på att musiken i Västra Götalandsregionen utgör en stor del av den kultur som finns. Det kan även bero på att tidningen belyser musiken i större utsträckning än de andra aktiviteterna och på så sätt har de andra kulturaktiviteterna en mindre procentsats. Men förutom musik är det en någorlunda jämn fördelning mellan aktiviteterna film med 13 %, teater med 10 % samt konst med 14 %. Det vi kan se som avviker i diagrammet är litteratur och dans som har 4 % vardera. Det skulle kunna förklaras med att de två aktiviteter inte är lika utbredda som de andra aktiviteter eller det sker inte lika många evenemang, därför får det mindre plats i tidningen.

I figur nummer 6 nedan beskrivs hur många procent av artiklarna som har en kulturell samt politisk aspekt.

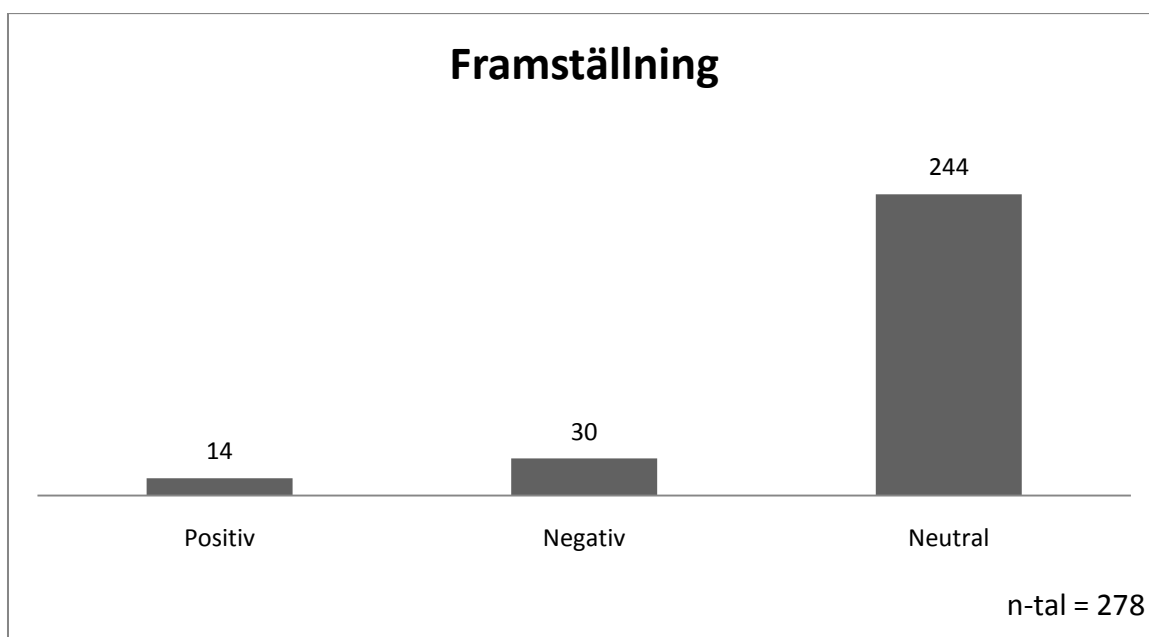
Figur 6. Typ av aspekt som beskrivs i artikeln (procent).

När vi menar typ av aspekt är det artiklar som är skrivna ur ett kulturellt eller politiskt perspektiv. De artiklar som är av kulturellt perspektiv handlar endast om en kulturaktivitet medan en artikel med politisk perspektiv berör kulturpolitik. Vi vill helt enkelt skilja de politiska från de enbart kulturella artiklarna.

Vi kan här avläsa att av de 278 st. artiklarna är det 32 % med en politisk aspekt, det betyder att det finns en stor andel artiklar som faktiskt berör ämnet kulturpolitik samtidigt som det är störst del med 68 % som innehåller en kulturell aspekt.

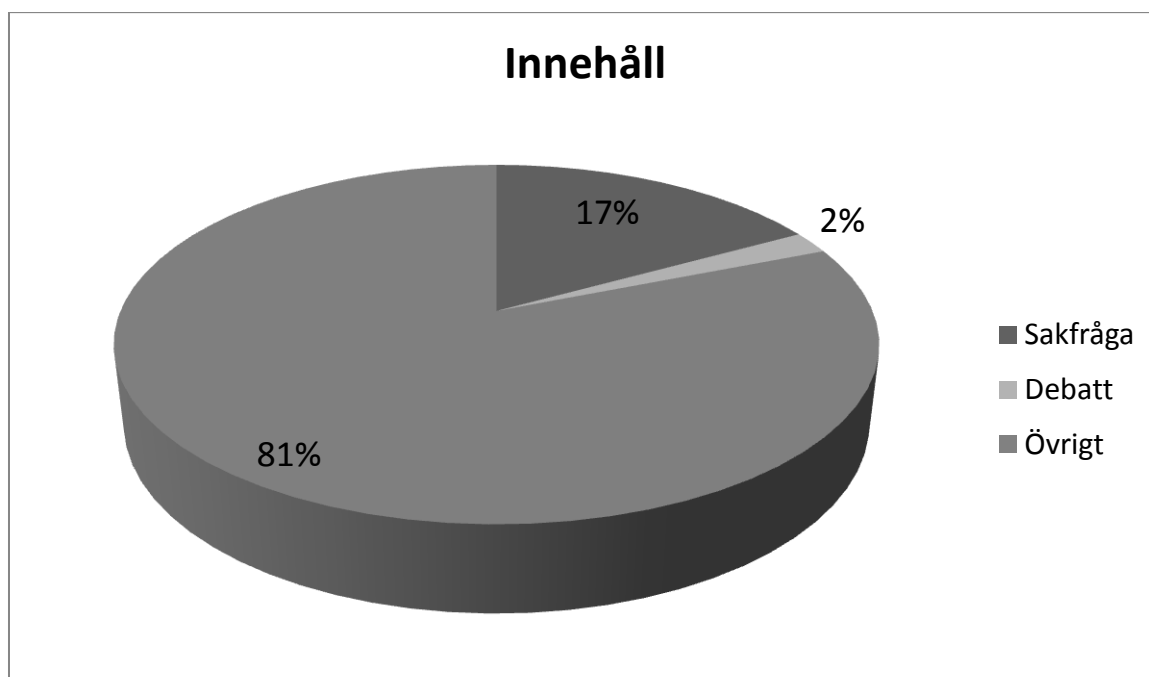
Figur 7. Framställning av artikeln (antal).

Majoriteten av artiklarna är av neutral karaktär, det kan ha att göra med att det oftast är artiklar som endast ämnar informera läsaren om en händelse eller liknande. Men det är intressant att se att det finns ca dubbelt så många artiklar som är negativa än positiva. Det kan bero på att det inte är lika intressant att skriva och läsa om ett lyckat genomfört arbete som ett misslyckat.

Med figur 8 avser vi att visa vilka ämnen artiklarna berör.

Figur 8. Innehållet i artikeln (procent).

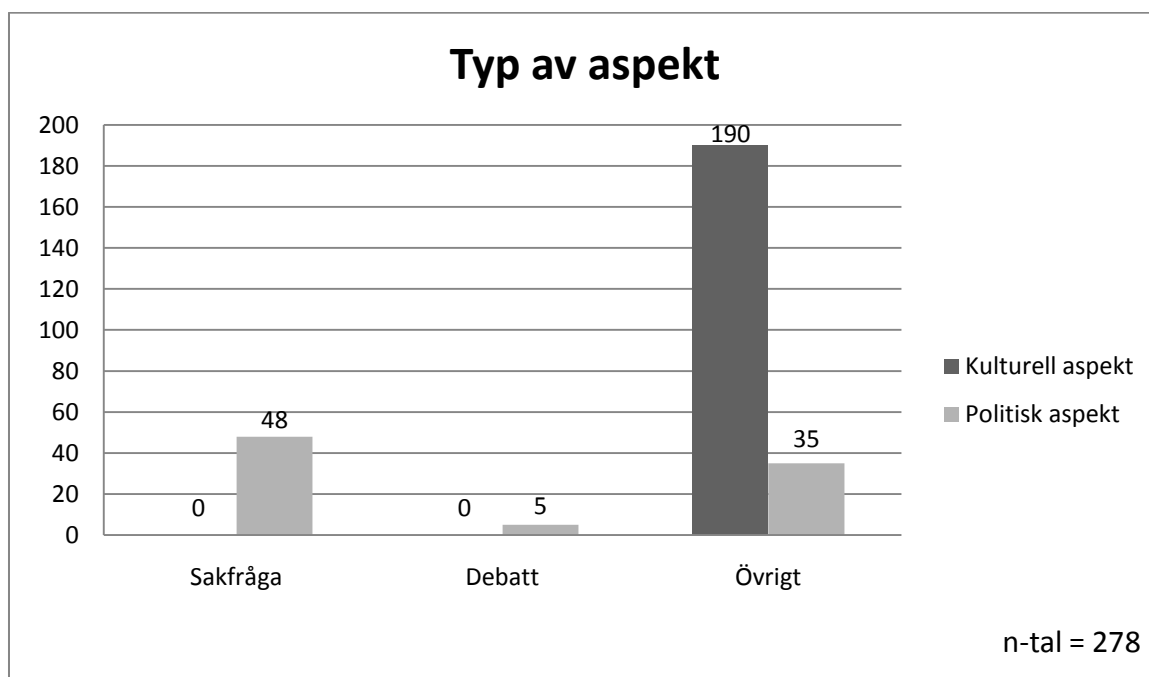

När vi skriver sakfråga menar vi artiklar som tar upp ämnen som finns på den politiska agendan i Västra Götalandsregionen. Vi menar exempelvis en artikel som upplyser om att ett beslut har tagits för att göra kulturlivet mer tillgängligt för funktionshindrade. Under debatt placerar vi artiklar som belyser en debatt eller artiklar som har som mål att skapa debatt exempelvis kan dessa artiklar finnas under tidningarnas debattsidor. Ett exempel är en artikel som diskuterar om hur stort bidrag kulturen samt sjukvården får under året. Under variabeln övrigt placerar vi de artiklar som varken passar in under sakfråga eller debatt. Ett exempel på en sådan artikel är ett reportage om föreningen Konstvandringen eller en artikel om att en ny föreställning kommer framföras på Alingsås teater.

Här kan vi direkt se att de flesta artiklarnas innehåll inrymmer det vi valt att kalla övrigt.

Det som är intressant att se är att det är 17 respektive 2 % som berör sakfrågor samt debatt. Det ser ut som några små siffror. Under figur 9 har vi därför kombinerat typen av aspekt samt innehåll för att kunna avläsa vad de politiska samt kulturella artiklarna innehåller.

Figur 9. Typ av aspekt samt vad artiklarna innehåller (antal).

Vi kan nu utläsa att det är 48 st. artiklar som handlar om en sakfråga innehåller någon form av kulturpolitik. Vi kan också se att det finns 5 st. debattartiklar om kulturpolitik. Inga av artiklarna som har en kulturell aspekt innehåller någon typ av sakfråga eller debatt. Alla 190 st. artiklar med en kulturell aspekt är placerade under innehålls kategorin övrigt. En möjlig anledning till att det inte finns några kulturella artiklar som varken innehåller sakfrågor eller debatter är för att de oftast bara rapporterar om en kulturell händelse som vi nämnt tidigare. I vårt fall har ingen av dessa händelser varit varken debatterande eller tagit upp någon sakfråga utan har endast varit informerande.

Sammanfattning

I vår undersökning kan vi se att den kulturaktivitet som har procentuellt flest artiklar är musik med 19 % av artiklarna. Däremot kan vi se att kategorin övrigt, där alla kulturpolitiska artiklar har blivit placerade, har störst procent av artiklarna med 37 % men av de traditionella aktiviteterna är det musik som är störst. Efter musik kommer konst, film och teater på en relativ jämn nivå. De fyra aktiviteterna är de kulturaktiviteter som är mest utbredda. Enligt forskning kring nyhetsvärdering vill publiken kunna känna igen sig i vad som blir en nyhet, inom forskningen kallar man det för identifikation. Det innebär att publiken vill känna igen sig i det de läser och eftersom de fyra kulturaktiviteterna är de mest förekommande känner de flesta läsarna till vad det handlar om och blir på så sätt det mest identifierbara.

Vi kan se ytterligare ett innehållsmått i vilken aspekt artikeln har. Vi blev förvånade över att det var så pass stor del av artiklarna som var av politisk aspekt med 38 %, då vi trodde att det inte var

något som vi skulle se många artiklar om. Den kulturella aspekten hade 62 % men det har att göra med att många artiklar handlar om beskrivningar av olika kulturaktiviteter. Anledningen till att många artiklar handlar om någon typ av kulturpolitik har att göra med att medierna och i vårt fall dagspressen har som uppgift att informera publiken om vad som sker samt vilka beslut som tas.

Det är 244 st. artiklar som är av neutral natur och det var ganska väntat, de flesta artiklarna är objektivt skrivna och har endast som uppgift att informera publiken. Det är däremot intressant att det fanns dubbelt så många negativa artiklar som det fanns positiva. Även om siffrorna inte var så höga; 30 och 14 st. artiklar. Som vi har nämnt tidigare skapas ett högre värde i nyheten om den beskriver en dramatisk händelse, oftast är dramatiska händelser av negativ karaktär. Det kallar det för *intensifiering* och är en av Hernes medialiseringstekniker.

Som figur 8 visar ingår majoriteten, hela 81 %, av artiklarna i kategorin som vi har valt att kalla för övrigt. Men desto intressantare är att 17 respektive 2 % av innehållet är av debatterande typ och sakfråga. När vi sedan jämför vad artikeln har för innehåll samt vilken aspekt den har ser vi att det är 48 artiklar som är av politisk aspekt och handlar om en sakfråga, det finns fem artiklar som innehåller debatt samt 35 av de politiska artiklarna innehåller övrigt.

Den vanligaste typen av artiklar som vi har sett är den som är neutral, har en kulturell aspekt och är placerat under övrigt. Ett exempel på just en sådan artikel är hämtad från GP den 16/9 2008 med rubriken ”Konst skapar kommunikation” och är ett reportage om verksamheten Skådebanan. Artikeln beskriver vad Skådebanan är för en verksamhet och att den har funnits sedan 1973 och att den nu jobbar på uppdrag av Västra Götalandsregionen med att föra ut konsten till företag. Artikeln är skriven på ett sätt som informerar läsaren om verksamheten och framställs varken positivt eller negativt, den handlar en verksamhet som arbetar med konst som är en av våra kulturaktiviteter.

Kvalitativ textanalys

Nedan besvaras frågeställning 3 som är ett resultat av den kvalitativa textanalysen.

Vad innehåller de kulturpolitiska artiklarna?

Artiklarna som ingått i ECA-modellen härstammar från de tio olika regionala och lokala tidningar som ligger till grund för vår studie. De är av varierad form, d.v.s. redaktionella, insändare samt debattartiklar. Genom tema 1 får vi reda på hur artiklarna framställs och genom tema 2 framkommer det faktiska innehållet i artiklarna.

Tema 1 - framställning

För att få svar på hur artiklarna framställs har vi ställt tre frågor till artiklarna. Dessa frågor är: Är rubriken upplysande, intresseväckande eller informerande? Är texten negativ eller positiv framställd? Skapar texten debatt eller informerar den?

När protokollet för tema 1 fyllts i d.v.s. när vi svarat på frågorna, finns en del mönster att urskilja i artiklarna som analyserats. Många av artiklarnas rubriker är informerande, det vill säga de är varken positivt eller negativt framställda. Rubriken ”227 000 till kultur i skolan” är en sådan informerande rubrik, publicerad i Alingsås tidning den 3/12 2008.

Det är också vanligt att artiklarna har en stark, iögonfallande rubrik för att skapa intresse hos läsaren. Ett exempel på en sådan rubrik är ”Skrämmande kulturpolitik” från TTELA den 18/11 2009. En annan artikel med intresseväckande rubrik är ”Orättvis kritik mot Västarvet” från GP den 27/9 2008.

Rubrikerna avslöjar ofta vilket ämne som tas upp i artikeln och man kan i de flesta fall även se om det är en debattartikel eller en informerande artikel genom att enbart studera rubriken.

Ofta är texten skriven i en negativ klang, inte på så sätt att journalisten satt sin prägel på texten utan att det innehåll som beskrivs i texten är negativt framställt medan innehållet i de flesta artiklarna är av informerande typ, de är således inte skrivna för att skapa debatt.

Tema 2 - innehåll

Med hjälp av 5 frågor som vi ställt till artiklarna har vi sett vad artiklarna innehåller. Frågorna är: Handlar det om debatt/kritik? Bidrag/pengar? Planering? Beslut? Vilket ämne berörs? Vem är aktören i texten? Är aktören i fokus eller periferi? Vad kan läsas mellan raderna?

Det som skrivs i artiklarna handlar vanligtvis om en debatt eller kritik och ofta är det kritik mot, eller av, regionpolitiker som är verksamma i Västra Götalandsregionens Kulturnämnd eller andra organ som arbetar med kultur.

Ett exempel på en insändare som både är skriven för att skapa debatt samtidigt som den handlar om en debatt, är ”Utan god kultur är vi fattiga” från Skaraborgs allehanda den 16/10 2009, där en kommunpolitiker i regionen kritiserar en minister och hans värderingar om kultur.

”Tänk om folk skulle välja själva och inte lita på några ”experter”. Makteliten verkar känna oro inför ett sådant samhälle. Personligen längtar jag efter ett samhälle där jag får tycka och tro vad jag vill utan att få reda på att mina åsikter är fel.”

Här framkommer avsändarens åsikter tydligt och artikeln är skriven på så sätt att den sannolikt skapar känslor hos vissa läsare.

Många av artiklarna handlar om bidrag, eller bristen på bidrag i regionen. Ofta är det institutioner eller organisationer som klagar på att de inte fått det bidrag som de sökt, eller så vill tidningarna

informera om att någon fått ett visst belopp i bidrag av regionen. Citatet nedan är hämtat ur en redaktionell, informerande artikel från TTELA den 17/3 2009, med rubriken ”Uddevalla vill ge Film i Väst bidrag – igen.”

”Trollhättan Film i Väst får kommunala bidrag från Trollhättan, Vänersborg och numera även från Göteborg. Men inte, som tidigare, från Uddevalla. /.../ I Uddevalla finns ett beslut i kommunfullmäktige om att man precis som de övriga kommunerna ska och vill vara bidragsgivare till Film i Väst.”

I detta citat kan man inte avläsa någon påverkan från artikelförfattaren, inte heller någon antydan till debatt kan läsas ur artikeln. Detta är ett exempel på en neutral och informerande artikel.

Man kan se att det finns vissa specifika ämnen som återkommer i de kulturpolitiska artiklarna. En debatt om huruvida regionens bidragspengar ska gå till sjukvården eller kulturen är ett ämne som det ofta skrivs om i regionens tidningar. I artikel ”Kultursatsning i Almedalen” från GP den 13/5 2008 säger kulturchefen i regionen att:

”Vi har hittills inte varit så bra på att visa vad vi gör. Kulturen är idag ett viktigt politikområde, men inom regionerna är det sjukvård och infrastruktur som tar det mesta utrymmet.”

Ett tydligt mönster vi har sett är att auktoriteter eller högt uppsatta politiker uttalar sig i artiklarna. Ofta är det region/kommunpolitikerna själva som skrivit en insändare för att uttrycka sin åsikt. Ett exempel på en sådan artikel kommer från GP 27/9 2008 och är en debattartikel skriven av Lars Nordström ordförande för Västra Götalandsregionens kulturnämnd. I artikeln försvarar Lars Nordström den kritik som Västarvet har fått i pressen tidigare samma månad. Ytterligare ett exempel är när Lennart Widing Vice ordförande i Göteborgs kulturnämnd skriver en insändare i GP den 9/11 2008 där han öppet klagar på den brist på bidrag till 2009 års konstbiennial som skulle hållas i Göteborg.

I en informerande, redaktionell artikel från Bohuslänningen den 20/5 2009 tas samma ämne upp angående sjukvården och kulturen. Kulturnämndens ordförande tycker att man inte borde ta pengar från kulturen för att gynna sjukvården.

”En neddragning på kulturens område ger väldigt lite pengar, men riskerar att riva ner framgångsrika verksamheter /.../ tänker bland annat på symfonikerna i Göteborg.”

Kulturnämndens ordförande menar här att om man drar ner på kulturbidragen och istället höjer sjukvårdens bidrag, blir effekten i regionen negativ för båda parterna i längden.

I en tidningstät region som Västra Götaland sker ständig rapportering om olika nyheter. Vissa fokuserar på lokala nyheter och andra på regionala. Eftersom denna undersökning sker i nutid och vi därmed inte vet hur det såg ut innan regionens bildande, kan vi endast se dagspressens rapportering i dagsläget. Många av de mindre, lokala tidningar som ingår i vår undersökning koncentrerar sig på regional nyhetsrapportering när det gäller kultur och kulturpolitik. Artikeln ”Oroväckande signaler från VGR:s kulturnämnd” är hämtad ur Alingsås Tidning den 14/10 2009, visar att en lokal tidning rapporterar om en regional angelägenhet. Innehållet i artikeln visar

upp en övergripande regional nyhet, istället för att fokusera på det lokala. Artiklar med endast lokal eller kommunal fokus förekommer också, om så i mindre drag.

I övrigt är det ämnen som berör satsning på kultur för barn och ungdomar, lokala museer och teaterverksamheter eller händelser kring olika kulturorganisationer som tas upp i tidningarna.

Sammanfattning

Nedan sammanfattas resultatet för frågeställning 3 i sin korthet för att kunna analyseras med hjälp av de teoretiska utgångspunkter som vi har använt oss av i denna studie.

Fler artiklar än väntat var negativt framställda, d.v.s. kritiserande. Många insändare är skrivna för att skapa debatt och väcka känslor, och just detta är enligt Lippman det första och största kriteriet som definierar en nyhet. Att en nyhet erbjuder möjligheten till identifikation är det andra av Lippmans kriterium som framtyder i många av artiklarna. Ligger en nyhet nära läsarens intresse och egna värld, skapar den ett högt nyhetsvärde. Det visade sig att även artiklarnas rubriker ofta var starka och slående för att skapa intresse och känslor hos läsaren.

År 2000, när Västra Götalandsregionen existerat i ett år, var det främsta sakområdet som dominerade i pressen sjukvården. Än idag är sjukvården det hetaste ämnet och även det område som dominerar de artiklar vi har analyserat, men varför är det relevant för oss som vill se hur stor plats kulturen har i dagspressen? Sedan regionen bildats och sjukvården förändrats, har en konflikt mellan kulturen och sjukvården växt fram. Striden om vem som ska få regionens pengar skapar en debatt, både bland representanter och politiker från kulturen och sjukvården, men också hos allmänheten, d.v.s. läsarna. Detta syns tydligt i våra artiklar, då många av dem behandlar just denna fråga, ofta i samband med insändare från högt uppsatta politiker som vill uttrycka sin ståndpunkt i frågan. Detta grundas i Bengt Johanssons studie från 2002 där även han har sett att det framförallt är politiker som kritiserar, och kritiserar i pressen.

Shoemaker, Chung och Brendelinger har fastställt 3 dimensioner som avgör vad som blir en nyhet. En av dem är begreppet avvikelse, det som avviker från det normala får ett högt nyhetsvärde. Författarna har även delat in avvikelserna i fyra olika kategorier. En av dessa kategorier är ”Eliter” vilket handlar om att det är kändisar eller auktoritetsfigurer som uttalar sig i pressen. Här kan vi se en koppling till vårt resultat, där det ofta är högt uppsatta politiker eller framgångsrika människor i regionen som uttalar sig i tidningarna. Deras handlingar och liv avviker från normen och deras olikheter tilltalar den allmänna publiken. Detta kan vara en anledning till att artiklar där auktoriteter uttalar sig är vanligt förekommande i regionens tidningar.

Genom att analysera artiklarnas innehåll har vi kunnat se om nyheterna är rapporterade ur ett lokalt eller regionalt perspektiv. Fler artiklar än vi trott var skrivna ur ett regionalt perspektiv, mest oväntat var det mindre lokala tidningar som gjorde detta. Att den största tidningen GP rapporterar ur ett regionalt perspektiv var inget chockerande resultat.

Bengt Johanssons idé om att lokala tidningar saknar resurser och därmed väljer att inte prioritera de regionala nyheterna, stämmer således inte överens med vårt resultat. Studien som Johansson utförde representerar år 1999 och 2000, det kan följaktligen skett förändring på de 10 år som gått sedan dess.

Övergripande för artiklarna är att de är intresseväckande och dramatiskt skrivna för att väcka läsarens intresse. Hernes har redogjort för olika tekniker som medier använder sig av för att fånga publikens uppmärksamhet och en av dessa tekniker kallar han för intensifiering, som alltså handlar om att skapa en spännande och intresseväckande berättelse för att få ett högre värde i nyheten. En annan av Hernes tekniker är den som kallas polarisering. Konflikten mellan sjukvården och kulturen väcker känslor och uppmärksammar, och en sådan konflikt skulle Hernes säga är ett resultat av polariseringstekniken.

Idealtyper

För att kunna identifiera vilka typer av kulturpolitiska artiklar det finns, har vi satt in dem i grupper om tre olika idealtyper som vi har namngett. Artiklarna har vi klassificerat genom att de har liknande egenskaper. Dessa idealtyper är en utveckling av de olika typer av artiklar som vi har nämnt ovan. Vi kommer nedan att redogöra för de 3 olika idealtyperna och vilken typ av artikel som passar in under varje idealtyp och de stärks genom att exemplifieras med citat.

Den aggressiva debattartikeln

Artiklarna som vi kategoriserar in under ”den aggressiva debattartikeln” kännetecknas av att de har som mål att skapa en debatt då texten är skriven i en negativ klang och användning av starka ord förekommer ofta. De artiklar som vi har analyserat är skrivna av insändare som ofta vill kritisera en annan person eller organisation, med andra ord vill insändaren sätta ner foten och peka ut var problemet ligger. Artikeln är också i vissa sammanhang svar på någon annans debattinsändare och därmed en försvarande eller anklagande artikel.

En återkommande debatt som vi har sett under de två åren som vi har undersökt är den mellan sjukvården och kulturen. Debattartikeln ”Sjukvården är prio ett” från TTELA den 8/7 2009 tar upp detta ämne och författaren till artikeln, vice ordförande i Hälso- och sjukvårdsutskottet i Västra Götalandsregionen, skriver:

”Istället för att prioritera sjukvården och vända på varje sten för att freda sjukvården från tuffa besparingar prioriterar (s)-majoriteten uppenbarligen regionutveckling och kultur framför vården.”

Detta citat visar tydligt att artikeln stämmer in under vår idealtyp ”den aggressiva debattartikeln” eftersom artikelförfattarens åsikter är talande för var hans ståndpunkt ligger.

Den kritiserande informationsartikeln

Den kritiserande informationsartikeln kännetecknas av att innehållet är informerande men det ämne som tas upp är en kritik mot ett rådande kulturpolitiskt ämne. Dessa artiklar är i vårt fall alltid redaktionella, d.v.s. de är inga insändare eller debattartiklar.

”Bråk tvingar Västarvet att avvakta” från 29/11 2008 är en redaktionell artikel från GP som informerar och kritiserar på samma gång. Bohusläns ordförande för kommunens kultur- och fritidsnämnd tror inte att ett organisationsbyte från lokalt till regionalt är gynnsamt för Västarvet.

”Vi tror inte på de stora organisationerna med en chef i toppen, fem underchefer och elva underchefer under dem som ska försöka nå ut i hela Västra Götalandsregionen. Inte minst kommer det gå åt mycket spilltid till att sitta i bil.”

Målet med artikeln är att upplysa läsaren om den konflikt som pågår inom Västarvet.

Här följer ett annat exempel på det återkommande ämne som vi tidigare nämnt och som rör sjukvården och kulturen. Till skillnad från den aggressiva debattartikeln är denna artikel utformad i ett informerande syfte med en kritiserande framtoning. Ett tydligt exempel är ett uttalande mot kulturen av en partisekreterare från sjukvårdssektorn som ifrågasätter om hur rimligt det är att Västra Götalandsregionen ger bidrag till en kulturresa, istället för att lägga pengarna på den kraftigt underfinansierade sjukvården.

Den neutrala informationsartikeln

Innehållet i den neutrala informationsartikeln är skrivet i enbart informativt syfte. Textens framtoning är varken negativ eller positiv utan helt neutral. Verken artikelns rubrik eller innehåll tar någon ställning utan fyller enbart ett syfte att berätta om vad som sker och vilken fråga som är under process. Ett exempel är hämtat från TTELA med artikeln ”Frispel ska fånga upp ny kultur” den 12/3 2009 där texten ger ett neutralt intryck och där man informerar om en ny satsning på unga genom ett kulturprojekt.

”Ett externt råd kommer att föreslå vilka projekt som ska få stöd och kontinuerligt följa projektens utveckling. Rådet ska samarbeta med Västra Götalands kultursekreterariat”

Citatet är ett exempel på den informativa tonen i artikeln. Textens utformning är inte åt något vinklat håll utan är fokuserat på att återge vad som skall göras och av vilka aktörer.

Diskussion och avslutande ord

Om man ser till det resultat som denna studie frambringat, såsom hur kulturen gestaltas i dagspress i Västra Götalandsregionen, är det av vikt att poängtera att vårt resultat inte kan visa upp den totala bilden av kulturens gestaltning i Västra Götalandsregionens dagspress. För att uppnå en total gestaltning hade vi som författare till denna studie behövt en större tidsrymd likväl

som ett större arkiv med historik från utvald dagspress. På grund av våra begränsningar i vårt urval kunde vi därmed inte undersöka hur all kultur gestaltas utan endast artiklar som innehåller ordet Västra Götalandsregionen tillsammans med någon typ av kulturaspekt.

Det optimala resultatet för en sådan här undersökning hade varit att undersöka alla artiklar som innehåller någon form av kulturaspekt likväl som att undersöka alla de tio år som Västra Götalandsregionen har existerat. Med mer tid och förbättrade tekniska hjälpmedel hade vi kunnat kartlägga dagspressbilden av kultur och kulturpolitik i Västra Götalandsregionen. Med förbättrade tekniska hjälpmedel menar vi exempelvis att de artiklar som finns på mikrofilm skulle kunna finnas tillgängliga på en databas.

Trots att vi har begränsat oss i vår undersökning kan vi med hjälp av de slutgiltiga artiklarna få ett representativt resultat av det vi ämnar undersöka. Utrymmet och innehållet av kultur och kulturpolitik har visat sig vara större än vi inledningsvis trott, de artiklar som innehar en politisk aspekt förekommer ofta i de lokala och regionala tidningarna. Under de 23 månader som undersökts har 10 % av alla artiklar som involverar ordet "Västra Götalandsregionen" handlat om kultur eller kulturpolitik.

Övergripande för de kulturpolitiska artiklarna har varit att de är skrivna med en negativ biton samt att de har behandlat en negativ nyhet eller händelse. En möjlig anledning är att dramatiska eller överraskande händelser skapar intresse hos läsaren och på så vis får ett högre värde som nyhet. De kulturaktiviteter som dominerar i dagspressen har inte oväntat varit musik, konst, film och teater.

Att många artiklar har kulturpolitik som huvudsakligt ämne var ett något oväntat resultat. Beror det på att tidningarna sedan regionens bildande plötsligt måste anpassa sitt innehåll till regionens styre? Eftersom dagspressens syfte är att informera publiken om vad som sker i samhället, bör de efter regionens bildande informera invånarna om de beslut och planeringar som sker på det politiska planet.

I en region som Västra Götaland råder det en kulturpolitik, och för att definiera de kulturpolitiska artiklarna har vi har tagit fram olika idealtyper som vi presenterade i ovan nämnda kapitel. Utöver vårt resultat kan man även diskutera huruvida övriga år som inte inkluderas i vår studie kan påverka annan riktning inom medieforskningen. Med en längre tidsram kunde vår forskning haft en mer ingående tidslinje där man haft möjlighet att mer djupgående se till vartdera året av regionens tioåriga existens. Över denna tidslinje skulle man möjligtvis se till när kulturpolitiken var av minskad karaktär eller att den var av aktuell och av ökad karaktär. Tidslinjen skulle därför vara motiverande till att spekulera om *när* och *var* i tiden man kan urskilja att exempelvis en kulturfråga uppmärksammas i det stora nyhetsflödet. Att urskilja dalar som uppgångar av intresse när stora kulturfrågor var i ropet, delvis för att se till om medierna bara belyser kulturen och kulturpolitiska aspekter när det ska ske ett ombildande eller om kulturen får samma plats som de andra nyheterna och inte är i behov av förändringar för att synas. Detta kan också leda till att se till om kulturen är latent och neutral i medier när det inte finns några stora frågor att

bevaka, och om man skulle vända på myntet så skulle mediernas artiklar rosas av debatt och kritiserande information när en stor fråga inom kulturen ska klubbas.

En annan fråga är huruvida man över en längre tidslinje skulle haft en större chans att jämföra den tid som existerade innan regionen bildades med den nutida blicken på regionen. Att jämföra medier i dåtid med nutid skulle kunna påvisa för Kultursekretariatet om inställningen eller utrymmet har ändrats över tid, samt att det hela skulle kunna jämföra om regionens bildande var till fördel eller nackdel för kulturen/kulturpolitiken. Med mer tid skulle studien kunna utformas i ett ännu större perspektiv och således möta en än större insamling av material som kan studeras under en längre tid, detta med tanke på att regionen i sig enbart är 10 år gammal sedan bildandet 1999 och gör det möjligt att studera som undersökningsobjekt.

Även om man skulle sett en mer överskådlig blick över kulturen och den kulturpolitik som existerar så tänker vi också mer på det bidrag den skulle fått för medieforskningen. I en sådan studie skulle man kunnat utöver vad som sägs i artiklar och vad de handlar om, bidra till att se vilka effekter det skulle kunnat få för publiken i regionen. Med detta i vetskap är det viktigt att poängtera att utöver den tid som vi var givna har lyckats med att återskapa vilken bild och hur kulturen likväl som kulturpolitiken i artiklar berörande "Västra Götalandsregionen" från 2008 till 2009 har gestaltats i regionens dagspress.

Litteraturöversikt

Tryckta källor

Altheide, David L. (1996). *Qualitative media analysis*. Beverly Hills, London: Sage Publications, Inc.

Altheide, David L & Snow, Robert P. (1979). *Media logic*. Beverly Hills, London: Sage Publications, Inc.

Bringéus, Nils-Arvid (1990). *Människan som kulturvarelse*. 4:e reviderade upplagan. Stockholm: Carlsson.

Eliasson, Annika (2006). *Kvantitativ metod från början*. Lund: Studentlitteratur.

Esaiasson, Peter; Gilljam, Mikael, Oscarsson, Henrik & Wägnerud, Lena (2009). *Metodpraktikan*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

Frykman, Jonas & Löfgren, Orvar (1984). *Den kultiverade människan*. Lund: LiberLäromedel.

Holme, Idar Magne & Krohn Solvang, Bernt (1997). *Forskningsmetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Jacobsen, Dag Ingvar (2002). *Vad hur och varför? Om metodval i företagsekonomi och andra samhällsvetenskapliga ämnen*. Lund: Studentlitteratur

Johansson, Bengt (2004). Journalistikens nyhetsvärderingar. I Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.

Johansson, Bengt & Berglie, Eva (2007). *Att bevaka en region – om regionreportrarna och nyhetsbevakning i Västra Götalandsregionen*. Göteborgs universitet.

Johansson, Bengt (2002). *Det regionala nyhetsrummet – Massmediernas bevakning av Västra Götalandsregionen 1999 och 2000*. Göteborgs universitet.

Kvale, Steinar (1997) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Narayana Press, Danmark: Studentlitteratur.

Larsson, Lars-Åke (2000) Personliga intervjuer. I Ekström, Mats & Lars-Åke Larsson (red.). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Lippman, Walter (1991). *Public opinion*. New Brunswick, New Jersey: Transactions Publishers.

Månson, Per (2007). *Moderna samhällsteorier. Traditioner, riktningar och teoretiker*. 5:e upplagan. Stockholm: Rabén Prisma.

Nilsson, Åsa (2000). Kvantitativ innehållsanalys. I Ekström, Mats & Lars-Åke Larsson (red.). *Metoder i kommunikationsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.

Svenning, Conny (2000). *Metodboken*. 4:e upplagan Eslöv: Lorentz Förlag.

Østbye, Helge (2004). Kvantitativ innehållsanalys. I Østbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut & Larsen, Leif Ove. *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber AB

Østbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut & Larsen, Leif Ove (2004). *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber AB

Östgaard, Einar (1968). *Nyhetsvärdering*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Elektroniska källor

www.dagspress.se Informationshemsida som rör allt som har att göra med dagspress. Informationen är hämtad under rubriken "Medieverktyg". (2009-12-21)

www.ne.se Nationalencyklopedins hemsida. Informationen är hämtad under sökordet dagspress. (2009-12-18)

www.vgregion.se Västra Götalandsregionen informationssida. Informationen hämtad under fliken Kultur. (2009-11-23)

Kodschema

Analysenheterna är hämtade från Alingsås Tidning, Bohuslänningen, Borås Tidning, Göteborgs Posten, GT, Kungsbacka-Posten, Kungälv-Posten, Mariestads-Tidningen, Mölndals-Posten, Nya Wermlands-Tidningen, Skaraborgs Allehanda och TTELA.

Variabel	Label	Value
V1	Artikel-id	Numeriskt, från 1 och uppåt
V2	Tidning	1 = Alingsås Tidning 2 = Bohuslänningen 3 = Borås Tidning 4 = Göteborgs Posten 5 = Kungälv-Posten 6 = Mariestads-Tidningen 7 = Mölndals-Posten 8 = Nya Wermlands-Tidningen 9 = Skaraborgs Allehanda 10 = TTELA
V3	Årtal	1 = 2008 2 = 2009
V4	Månad	1 = Januari 2 = Februari 3 = Mars 4 = April 5 = Maj 6 = Juni 7 = Juli 8 = Augusti

9 = September
10 = Oktober
11 = November
12 = December

V5

Datum

1 = 1:a
2 = 2:a
3 = 3:e
4 = 4:e
5 = 5:e
6 = 6:e
7 = 7:e
8 = 8:e
9 = 9:e
10 = 10:e
11 = 11:e
12 = 12:e
13 = 13:e
14 = 14:e
15 = 15:e
16 = 16:e
17 = 17:e
18 = 18:e
19 = 19:e
20 = 20:e
21 = 21:e
22 = 22:e
23 = 23:e
24 = 24:e
25 = 25:e
26 = 26:e
27 = 27:e
28 = 28:e
29 = 29:e
30 = 30:e
31 = 31:e

V6	Veckodag	1 = Måndag 2 = Tisdag 3 = Onsdag 4 = Torsdag 5 = Fredag 6 = Lördag 7 = Söndag
----	----------	---

V7	Rubrik	Text, max 60 tecken
----	--------	---------------------

Tema 1 - utrymme

Svarar på frågeställning 1:

Hur stort utrymme får kulturen/kulturpolitik i VG-regionens tidningar?

V8	Typ av artikel	1 = Redaktionell artikel 2 = Insändare 3 = Ledare 4 = Debattartikel 5 = Övrigt
----	----------------	--

V9	Artikel, storlek	1 = Liten artikel/notis ($\frac{1}{4}$ sida eller mindre) 2 = Mellanartikel (större än $\frac{1}{4}$ sida- $\frac{1}{2}$ sida) 3 = Stor artikel (större än $\frac{1}{2}$ sida-1 sida) 4 = Mer än 1 hel sida 5 = Okodbar
----	------------------	--

I artikelstorlek ingår rubrik, ingress, bild och bildtext.

V10	Artikel, placering	1 = Allmän 2 = Kultursida 3 = Okodbar
-----	--------------------	---

Med ”allmän” menar vi artiklar som inte faller under Kultursidorna i tidningen utan på de övriga sidorna. Med ”okodbar” menar vi att placeringen av artikeln inte kan utläsas.

Tema 2 - innehåll

Svarar på frågeställning 2.

Vilka områden inom kulturen berörs i tidningarna? Vad säger artiklarna? På vilket sätt lyfts kulturen fram? Positivt/negativt?

V11	Kulturaktivitet	1 = Film 2 = Musik 3 = Litteratur 4 = Teater 5 = Konst 6 = Dans 7 = Övrigt
-----	-----------------	--

De sex olika kulturaktiviteterna har vi valt för att på ett enkelt sätt lokalisera artiklar berörande kultur. Under övrigt placerar vi alla kulturpolitiska artiklar samt artiklar som inte faller under någon av de sex olika kulturaktiviteterna.

V12	Aspekt på kulturaktivitet	1 = Kulturell aspekt 2 = Politisk aspekt
-----	---------------------------	---

Med aspekt menar vi om artikeln är skriven ur ett kulturellt eller politiskt perspektiv. De artiklar som är av kulturellt perspektiv handlar endast om en kulturaktivitet medan en artikel med politiskt perspektiv berör kulturpolitik. Vi vill helt enkelt skilja de politiska från de enbart kulturella artiklarna.

V13	Framställning av kulturaktiviteten	1 = Positiv 2 = Negativ 3 = Neutral
-----	------------------------------------	---

När vi här undersöker om det är positivt eller negativt menar vi om artikeln är vinklad åt det positiva eller negativa hållet. Definition av positiv/negativ artikel finns i Kodbilaga nedan. Med neutral menar vi artiklar som inte är vinklade åt varken de positiva eller negativa.

V14	Artikelns innehåll	1 = Sakfråga 2 = Debatt 3 = Övrigt
-----	--------------------	--

När vi skriver sakfråga menar vi artiklar som tar upp ämnen som finns på den politiska agendan i Västra Götalandsregionen. Under debatt placerar vi artiklar som belyser en debatt eller artiklar som har som mål att skapa debatt exempelvis kan dessa artiklar finnas under tidningarnas

debattsidor. Under variabeln övrigt placerar vi de artiklar som varken passar in under sakfråga eller debatt.

Kodbilaga

För att kunna placera de olika artiklarna under positiv/negativ framställning, görs nedan en definition av vad som krävs för att kategoriseras som positivt respektive negativt. Orden nedan behöver inte ingå i artikeln men de är exempel på hur artikeln framställs.

Positiv artikel	Negativ artikel
Gynnande	Klagomål
Lönande	Ej genomförbart
Lyckat genomförande	Misslyckande
Främjande	Missvisande
Berömmande	Kritiserande
Framhävande	Nederlag

ECA-Protokoll

Tema 1 Framställning (Yttre)

1. Rubrik – upplysande, intresseväckande eller informerande?
2. Är texten negativ eller positiv framställd?
3. Skapar texten debatt eller informerar den?

Tema 2 Innehåll (Inre)

4. Handlar det om debatt/kritik? Bidrag/pengar? Planering? Beslut?

5. Vilket ämne berörs?
6. Vem är aktören i texten?
7. Är aktören i fokus eller periferi?
8. Vad kan läsas mellan raderna?